Riigi Teataja

Nr. 71. 9. augustil 1929 a. Nr. 71.

Art. 489. Eesti Vabariigi 1929/1930 a. kulude ja tulude lisaeelarve nr. 1 arvel eelkrediitide määramise seadus.
490. Rahukogu kinnistusosakonna kantselei maksu seaduse täiendamise seadus.
491. Eesti-Ungari vahelise kaubanduse- ja laevandusekonventsiooni kinnitamise seadus. — Konventsioon, lõpp-protokoll.
492. Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelise kaubanduselepingu kinnitamise seadus. — Leping, lõpp-protokoll, vahetatud noodid.
493. Määrus riigivapi tarvitamise kohta.
494. Otsus Garnisoni määrustiku muutmise kohta.
495. Teadaanne tuletikutoosi sisemaa müügihinna kohta.
496. Määrus liitrohtude ja doseeritud preparaatide kohta. — Sisseveoks lubatud liitrohtude ja doseeritud preparaatide nimekirja täiendus.
497. Teadaanne sõjast keeldumise lepingu jõusseastumisest.
498. Määrus Majanduseministeeriumi ülemääraliste riigiteenijate koosseisu kohta.
499. Nõmme linna ehitussundmäärus.
500. Sundmäärus tuleõnnetuste vastu võitlemiseks Virumaal.

Riigikogu poolt 26. juulil 1929 vastuvõetud

489. Eesti vabariigi 1929./1930. a. kulude ja tulude lisaeelarve nr. 1 arvel eelkrediitide määramise seadus.

§ 1. Määratakse 1929./1930. a. lisaeelarve nr. 1 arvel eelkrediiti järgmiselt:

Riigivanem ja Riigikantselei.

II jagu.

Peatükk I.

Riigikantselei.

§ 12. Vallasvara	Kr. 35.000.—
§ 14. Hoonete remont	Kr. 55.000.—
Riigikantselei	Kr. 90.000.—
Riigivanem ja riigikantselei	Kr. 90.000.—

§ 2. Eelmises paragrahvis tähendatud eelkrediit kaetakse 1929./1930. a. lisaeelarve nr. 1 korras.

Algkirjale alla kirjutanud
Riigikogu Esimees K. Einbund.
Abisekretär J. Piiskar.
Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 26. juulil 1929 vastuvõetud

490. Rahukogu kinnistusosakonna kantselei maksu seaduse täiendamise seadus.

Rahukogu kinnistusosakonna kantselei maksu seadus (RT 67 — 1924) täiendatakse § 1^1-ga järgmises redaktsioonis:

„§ 1^1. Eelmises (1) paragrahvis ettenähtud kantselei maksu võetakse kohtumarkides."

Algkirjale alla kirjutanud
Riigikogu Esimees K. Einbund.
Abisekretär J. Piiskar.
Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 26. juulil 1929 vastuvõetud

491. Eesti-Ungari vahelise kaubanduse- ja laevandusekonventsiooni kinnitamise seadus.

§ 1. Eesti-Ungari vaheline kaubanduse- ja laevandusekonventsioon ning selle lõpp-protokoll, alla kirjutatud 29. aprillil 1929, tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Kaubanduse- ja laevandusekonventsiooni ja selle lõpp-protokolli prantsusekeelsed tekstid eestikeelse tõlkega avaldatakse ühes käesoleva seadusega.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu Esimees K. Einbund.
Abisekretär J. Piiskar.
Asjadevalitseja E. Maddison.

Kaubanduse- ja laevandusekonventsioon Eesti ja Ungari vahel.

Eesti Vabariigi Riigivanem ja Tema Kõrgus Ungari Kuningriigi Regent, soovides kõvendada sõprussidemeid ja soodustada majanduslikke suhteid mõlema maa vahel, on otsustanud sõlmida Kaubanduse- ja Laevandusekonventsiooni ja on nimetanud seks otstarbeks endi Täisvolinikkudeks, nimelt:

Eesti Vabariigi Riigivanem:
Härra Jaan Lattik'u, Välisministri,

Tema Kõrgus Ungari Kuningriigi Regent:

Härra Michel Jungerth'i, Ungari Chargé d'Affaires'i Eestis,

kes, pärast endi heas ja nõutud korras leitud täisvolituste vastastikku esitamist, on kokku leppinud järgmistes artiklites:

Artikkel 1.

Lepinguosaliste kodanikkudel on, samadel tingimustel kui enamsoodustatud riigi kodanikkudel, õigus, küsimuse all oleva maa seadusandlikkude eeskirjade reservatsioonil, minna vabalt teise Lepinguosalise territooriumile, seal asuda, kaubanduse, tööstuse, käsitöö ja iga muu tööstuse alal teotseda, seal omandada vallas- ja kinnisvara pärimise, annetuse, legaadi, ostu, vahetuse või igal muul seaduslikul teel, ning neid varasid omada, vallata ja võõrandada.

Kumbki Lepinguosaline kohustub mitte nõudma teise Lepinguosalise kodanikkudelt igasugu maksude, lõivude või kontributsioonide maksmist, mis kõrgemad või muud kui need, mida nõutakse praegu või edaspidi oma enda või enamsoodustatud riigi kodanikkudelt.

Artikkel 2.

Kõrged Lepinguosalised deklareerivad, et nad tunnustavad vastastikku aktsiaseltsidele ja kõigile kompaniidele ning teistele kaubanduslikkudele, tööstuslikkudele, rahanduslikkudele ja kindlustuse-ühingutele, mis moodustatud ühe kummagi maa eriseaduste järgi, vaba ja hõlpsa juurdepääsu teise maa kohtutele ilma muu tingimuseta, kui kohastuda selle maa seadustele.

Convention de Commerce et de Navigation entre l'Estonie et la Hongrie.

Le Chef de la République d'Estonie et Son Altesse Sérénissime le Régent du Royaume de Hongrie, désireux de resserrer les liens d'amitié et de favoriser les relations économiques entre les deux pays, ont résolu de conclure une Convention de Commerce et de Navigation et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Le Chef de la République d'Estonie:
Monsieur Jaan Lattik, Ministre des Affaires Etrangères,

Son Altesse Sérénissime le Régent de Royaume de Hongrie:
Monsieur Michel Jungerth, Chargé d'Affaires de Hongrie en Estonie,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article premier.

Les ressortissants des Parties Contractantes auront le droit, dans les mêmes conditions que les ressortissants de la nation la plus favorisée, sous réserve des dispositions législatives du pays en question, de se rendre librement sur le territoire de l'autre Partie Contractante, de s'y établir, de se livrer au commerce, à l'industrie, au travail manuel et à toute autre industrie, d'y acquérir des biens meubles et immeubles par voie d'héritage, de don, de legs, d'achat, d'echange ou par toute autre voie légale, et de posséder, détenir et aliéner ces biens.

Chacune des Parties Contractantes s'engage à ne pas exiger des ressortissants de l'autre Partie le paiement d'impôts, taxes ou contributions de toute nature plus élevés ou autres que ceux qui sont ou pourront être ultérieurement exigés de ses propres nationaux ou des ressortissants de la nation la plus favorisée.

Article 2.

Les Hautes Parties Contractantes déclarent reconnaître mutuellement aux sociétés anonymes et à toutes les compagnies et autres associations commerciales, industrielles, financières et d'assurance, constituées suivant les lois particulières à l'un des deux pays, le libre et facile accès auprès des Tribunaux de l'autre pays sans autre condition que de se conformer aux lois de ce pays.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise nimetatud aktsiaseltsid, kompaniid ja ühingud võivad, kui teise maa seadused ja määrused sellele vastu ei seisa, ja neis seadustes ja määrustes ettenähtud kõigi vorminõuete täitmise tingimusel, teotseda oma alal selle viimase maa territooriumil ja sinna asuda; nad kasutavad sinna asumise suhtes käsitlust, mis on reserveeritud enamsoodustatud riigi aktsiaseltsidele, kompaniidele ja ühingutele.

Ülemine eeskiri ei mõjuta milgi viisil küsimust, kas mõnel niisugusel seltsil, kompaniil või ühingul, mis asub ühel kummalgi maal, on õigus või ei ole teotseda kaubanduse alal, ekspluateerida mõnda tööstust või töötada omal alal teise Lepinguosalise maal, kuna see õigus allub alati seadustele ja korraldustele, mis maksvad vastaval maal.

Kõigil juhtudel ei panda kummagi maa seltse, kompaniisid ja ühinguid teisel maal ükskõik mis nimeliste maksude, lõivude ja koormatiste alla, mis muud või kõrgemad kui need, mida võetakse nüüd või edaspidi selle viimase maa seltsidelt, kompaniidelt ja ühingutelt, kusjuures peale selle on kokku lepitud, et need maksud, lõivud ja koormatised võivad lasuda ainult seltsi sel tegevkapitali osal, mis asub tõeliselt maal, kus võetakse neid makse, lõive või koormatisi, ja ainult operatsioonide pealt, mis seal on teostatud või seal kontrollitud.

Artikkel 3.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise kodanikud kasutavad teise Lepinguosalise territooriumil alalist ja täielikku kaitset ning julgeolekut oma isiku ja varanduste suhtes ja neil on vaba ja hõlbus juurdepääs kohtutele oma õiguste jälgimiseks ja kaitseks.

Artikkel 4.

Kummagi Lepinguosalise kodanikud vabastatakse teise Lepinguosalise territooriumil sunduslikkudest laenudest ja igast sõjaväeteenistusest, ükskõik millises relvastatud jõudude liigis, samuti ka kõigist kontributsioonidest, mis pannakse peale sõjaväeteenistuse asemel, ja, teisest küljest, ei takistata neid milgi viisil täitmast oma sõjaväekohustust nende oma maal.

Peale selle ei saa neile peale sundida rahu ja sõja ajal muid kui ainult neid sõjaväelisi sundkohustusi ja rekvisitsioone, mis peale pannakse riigi oma kodanikkudele, ning alati samal määral ja sama põhimõtte järgi, kuid siiski ainult vastutasu või kahjutasu vastu.

Les dites sociétés anonymes, compagnies et associations de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront, si les lois et règlements de l'autre pays ne s'y opposent et sous réserve de l'accomplissement de toutes formalités prévues par ces lois et règlements, exercer leur activité sur le territoire de ce dernier pays et s'y établir; elles y jouiront, au point de vue de l'établissement, du traitement réservé aux sociétés anonymes, compagnies et associations de la nation la plus favorisée.

La disposition précédente n'aura aucune influence sur la question de savoir si une telle société, compagnie ou association, établie dans l'un des deux pays, aura ou n'aura pas le droit de faire du commerce ou d'exploiter une industrie ou d'exercer son activité dans l'autre, un tel droit restant toujours subordonné aux lois et ordonnances en vigueur dans le pays respectif.

Dans tous les cas, les sociétés, compagnies et associations de chacun des deux pays ne seront pas soumises dans l'autre pays à des droits, taxes, impôts, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou qui seront perçus sur les sociétés, compagnies et associations de ce dernier pays, étant entendu, en outre, que des droits, taxes et impôts ne pourront être assis que sur la part de l'actif social se trouvant effectivement dans le pays où ils sont perçus et sur les seules opérations qui y sont faites ou qui y sont contrôlées.

Article 3.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, sur le territoire de l'autre Partie, d'une protection et d'une sécurité constantes et complètes pour leur personne et leurs propriétés et ils auront un accès libre et facile auprès des Tribunaux de justice pour la poursuite et la défense de leurs droits.

Article 4.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes seront exempts, sur le territoire de l'autre, des emprunts forcés et de tout service militaire, dans quelque catégorie de la force armée que ce soit, ainsi que de toute contribution imposée en compensation du service militaire et, d'autre part, ils ne seront empêchés d'aucune façon de remplir leur devoir militaire dans leur propre pays.

Ils ne seront, de plus, astreints en temps de paix et en temps de guerre qu'aux prestations et réquisitions militaires imposées aux nationaux et toujours dans la même mesure et d'après le même principe, mais néanmoins seulement contre compensation ou indemnité

Samuti on nad vabastatud kõigist sunduslikkudest ametlikkudest teenistuskohustustest kohtu, administratiiv- või omavalitsuse alal, välja arvatud kohustus vastu võtta hooldamist oma kaasmaalaste üle.

Artikkel 5.

Kaupmeestel, vabrikantidel ja muudel ärimeestel, kes ühe Lepinguosalise kodanikud ja kes tõendavad oma maa kompetentsete ametivõimude poolt väljaantud kaubandusliku legitimatsioonitunnistuse esitamisega, et nad on õigustatud seal teotsema oma kaubanduse või oma tööstuse alal ja et nad tasuvad seal seadustega ettenähtud lõive ja makse, on õigus, alludes kummalgi maal maksvatele määrustele, teha, kas isiklikult või nende teenistuses seisvate reisijate läbi, oste teise Lepinguosalise territooriumil kaupmeeste või tootlejate juures või avaliku müügi kohtades. Nad võivad isegi võtta vastu mustrite ja proovide järgi tellimisi kaupmeestelt või teistelt isikutelt, kes oma kaubanduse või oma tööstuse jaoks kasutavad pakutavatele kaupadele analoogilisi kaupu.

Kui üks Lepinguosalistest võtab erilisi lõive või patendimakse, võib teine tarvitusele võtta analoogilisi abinõusid, et vastastikusust jalule seada.

Käesolevale Lepingule juurelisatud mudelile (Lisa A) vastava legitimatsioonitunnistusega varustatud Eesti ja Ungari kaubareisijatel on vastastikune õigus kaubareisijatena endaga kaasa tuua kaubaproove või mustreid, kuid mitte kaupa.

Mõlemad Valitsused teatavad üksteisele ametivõimud, kes õigustatud legitimatsioonitunnistusi välja andma, samuti ka korraldused, millele need reisijad endi operatsioonides peavad kohastuma.

Tolli- või mõnele muule sarnasele maksule alluvad esemed, mida toovad sisse kaubareisijad kaubaproovidena või mustritena, lastakse nii ühelt kui teislt poolt sisse vabana tolli- või teistest sisse- ja väljaveo või muudest maksudest, tingimusel, et need esemed veetakse uuesti välja määrustega ettenähtud tähtaja jooksul ja et sisse- ja uuesti väljaveetud esemete identsuses ei ole kahtlust, olgu ükskõik milline see tolliamet, millest nad endi väljaveol läbi lähevad, tingimusel et see tolliamet oleks kompetentne maal maksvate seaduste ja määruste järgi.

Ülemised eeskirjad ei muuda kummalgi maal maksvaid sisse- ja väljaveokitsendusi.

Ils seront également exempts de toute fonction officielle obligatoire d'ordre judiciaire, administratif ou municipal, à l'exemption de l'obligation d'accepter la tutelle sur leurs conationaux.

Article 5.

Les négociants, les fabricants et autres commerçants ressortissants de l'une des Parties Contractantes qui prouvent, sur la présentation d'un certificat de légitimation commerciale délivré par les autorités compétentes de leur pays, qu'ils sont autorisés à y exercer leur commerce ou leur industrie et qu'ils y acquittent les taxes et les impôts prévus par les lois, auront le droit, en se soumettant aux règlements en vigueur dans les deux pays, de faire soit personnellement, soit par des voyageurs à leur service, des achats dans le territoire de l'autre Partie Contractante, chez des négociants ou producteurs, ou dans les locaux de vente publique. Ils pourront même sur des modèles et échantillons, prendre des commandes chez les négociants ou autres personnes qui, pour leur commerce ou leur industrie, utilisent des marchandises analogues à celles offertes.

Si l'une des Parties Contractantes perçoit des taxes ou patentes spéciales, l'autre pourra adopter des mesures analogues de manière à rétablir la réciprocité.

Les voyageurs de commerce estoniens et hongrois munis d'un certificat de légitimation conforme au modèle annexé au présent Traité (Annexe A), auront le droit réciproque d'introduire en qualité de voyageurs de commerce des échantillons ou modèles, mais non des marchandises.

Les deux Gouvernements se désigneront les autorités qualifiées pour délivrer les certificats de légitimation, ainsi que les dispositions auxquelles les voyageurs doivent se conformer dans leurs opérations.

Les objets passibles d'un droit de douane ou de toute autre taxe similaire qui seront importés comme échantillons ou modèles par les voyageurs de commerce seront de part et d'autre admis en franchise de droits de douane ou d'autres taxes d'entrée et de sortie ou autres, à la condition que ces objets soient réexportés dans le délai réglementaire et que l'identité des objets importés et réexportés ne soit pas douteuse, quel que soit du reste le bureau de douane par lequel ils passent à leur sortie, pourvu que ce bureau soit compétent d'après les lois et règlements en vigueur dans le pays.

Les restrictions d'importation et d'exportation en vigueur dans les deux pays ne sont pas modifiées par les dispositions ci-dessus.

Kaubaproovide või mustrite uuesti-väljavedu peab olema kindlustatud nende sissetoomisel kummalegi maale kas nende kohta käsitatavate maksude summa deponeerimisega või sihtmaa kompetentsete ametivõimude poolt heakskiidetud mõnel muul viisil.

Kui kaubaproovid või mustrid esitatakse enne määrustes ettenähtud tähtaja möödumist mõnele kompetentsele tolliametile uuesti väljaveoks, peab see tolliamet järgi vaatama, kas esitatud artiklid on samad, millede kohta tollivaba sisselaske luba välja oli antud. Kui ses suhtes ei ole ühtki kahtlust, konstateerib tolliamet uuesti väljavedu ja maksab tagasi deponeeritud maksude summa.

Kui on kindlaks tehtud, et kaubaproovid või mustrid ei ole uuesti välja veetud enne määrustes ettenähtud tähtaja möödumist, langeb tollimaksude summa riigikassa omaks.

Sisseveo-maa tolliametnikkudel on õigus peale väljaveo-maal ametlikult pealepandud märkide nõuda veel täiendavate märkide pealepanemist, kui see neile näib tarvilikuna.

Nende märkide pealepanemise eest ei võta riik ühtki maksu või tasu.

Ülemised eeskirjad ei käi kolportööride või muude rändkaupmeeste kohta, samuti ka mitte tellimiste võtmise kohta isikutelt, kes ei teotse ei kaubanduse ega tööstuse alal.

Artikkel 6.

Juhul kui üks Lepinguosaline paneks maksma keelde või kitsendusi kaupade sisse- või väljaveo suhtes, lubab ta teisele Lepinguosalisele sama käsitluse, mis antud või antakse edaspidi mõnest kolmandast maast sisse- või sinna väljaveetud kaupadele.

Mõne keelu või kitsenduse iga äramuutmine või pehmendamine, mis ühe Lepinguosalise poolt antud või antakse edaspidi, kuigi ajutiselt, mõne kolmanda riigi kasuks, võetakse viibimata ja ilma reservatsioonita tarvitusele teise riigi territooriumilt pärit või sinna sihitud samade või sarnaste kaupade kohta.

Käesoleva artikli eeskirjad ei leia tarvitusele võttu, kui mõne sisse- või väljaveokeelu või sisse- või väljaveosse puutuvate kitsenduste maksmapanek või alalhoid:

La réexportation des échantillons ou modèles devra être garantie à leur entrée dans les deux pays, soit par le dépôt du montant des droits applicables, soit par tout autre procédé approuvé par les autorités compétentes du pays d'entrée.

Si les échantillons ou modèles sont présentés avant l'expiration du délai réglementaire à un bureau de douane compétent pour être réexportés, ce bureau devra vérifier si les articles présentés sont bien ceux pour lesquels a été délivré le permis d'entrée en franchise. S'il n'y a aucun doute à cet égard, le bureau constatera la réexportation et restituera le montant des droits déposés.

S'il est établi que les échantillons ou modèles n'ont pas été réexportés avant l'expiration du délai réglementaire, le montant des droits sera acquis au Fisc.

Outre les marques qui sont apposées officiellement dans le pays d'exportation, pour identifier les échantillons ou modèles, les fonctionnaires des douanes du pays d'importation auront le droit d'exiger l'apposition de marques supplémentaires, si cela leur semble nécessaire.

Il ne sera perçu par l'Etat aucune taxe ou redevance pour l'apposition de ces marques.

Les dispositions ci-dessus ne sont pas applicables aux colporteurs ou autres marchands ambulants, non plus qu'à la prise de commandes chez des personnes n'exerçant ni commerce ni industrie.

Article 6.

Dans le cas où l'une des Parties Contractantes établirait des prohibitions ou restrictions quant à l'importation ou l'exportation de marchandises, elle accordera à l'autre Partie le même traitement qui a été accordé ou sera accordé ultérieurement aux marchandises importées de, ou exportées vers un tiers pays quelconque.

Toute abrogation ou tout adoucissement d'une prohibition ou des restrictions d'importation et d'exportation qui est ou sera accordé, même à titre temporaire, par une des Parties Contractantes en faveur d'une tierce puissance s'appliquera immédiatement et sans réserve aux marchandises identiques ou similaires en provenance, ou à destination du territoire de l'autre Etat.

Les dispositions de cet article ne seront pas applicables lorsque l'établissement ou le maintien d'une prohibition d'importation ou d'exportation, ou de restrictions concernant l'importation ou l'exportation des marchandises:

1) sünnib riigi avaliku julgeoleku huvides või loetakse tarvilikuks huviosalise riigi poolt sõjaseisukorra tõttu;
2) moodustab sanitaar- või kaitseabinõusid loomade ja taimede haiguste vastu;

3) käib seemnete kohta, milledest nende päritolu tõttu võib oletada, et nad on ebakohased sisseveomaale;
4) käib kaupade kohta, mis moodustavad riigi monopoli eseme.

Artikkel 7.

Juhul kui üks Lepinguosaline teeks teatavate kaupade sisse- või väljaveo olenevaks Valitsuse või tema poolt volitatud mõne muu organisatsiooni poolt kontrollitavatest hinnast või ostu ja müügi tingimustest, on teise Lepinguosalise kohta tarvitusele võetavad üldised tingimused kõige soodsamad, mida tarvitatakse või võidaks edaspidi tarvitada mõne kolmanda riigi suhtes.

Artikkel 8.

Mis puutub sisseveo maksudesse ja lõivudesse, samuti ka nendega ühenduses olevatesse igasugustesse lisalõivudesse, koeffitsientidesse või kõrgendustesse, mida võetakse nüüd või edaspidi kaupade sisseveol, mõlemad Lepinguosalised kohustuvad kindlustama üksteisele vastastikku, ilma reservatsioonita ja automaatselt, iga soodustuse, alanduse või vabastuse, mille nad on andnud või annavad edaspidi mõnele kolmandale riigile.

Samuti kindlustavad Lepinguosalised üksteisele vastastikku enamsoodustatud riigi käsitluse, mis puutub väljaveol võetavatesse maksudesse kui ka kõigisse lõivudesse, ükskõik millise nimetuse all või millist liiki.

Kumbki Lepinguosaline kindlustab teisele enamsoodustatud riigi käsitluse kõiges, mis puutub tollivormaalsuste täitmisesse.

Artikkel 9.

Kõiges mis puutub tarvitamise-, toodangu-, läbikäigu-, monopoli- ja aktsiisi- ning muudesse sisemistesse maksudesse, kaubad, mis tulevad ühelt kummastki maalt või sinna sisse veetakse, kasutavad teisel maal sama soodsat käsitlust kui see, mida antakse enamsoodustatud maa kaupadele.

Artikkel 10.

Mis puutub transiiti läbi nende territooriumide, siis mõlemad Lepinguosalised võtavad vastastikku endi läbikäimises tarvitusele transiidi vabaduse kohta käiva konventsiooni ja

1) viseront la sureté publique du pays ou seront jugés nécessaires par l'Etat intéressé en raison de l'état de guerre;
2) constitueront des mesures sanitaires ou de prophylaxie contre les épizooties et les épiphyties;
3) viseront des semences qu'on a lieu de croire impropres dans le pays d'importation, en raison de leur origine;
4) viseront les marchandises faisant l'objet d'un monopole d'état.

Article 7.

Dans le cas où l'une des Parties Contractantes ferait dépendre l'importation ou l'exportation de certaines marchandises de prix ou de conditions d'achats ou de vente contrôlés par le Gouvernement ou par tout organisme autorisé par lui, les conditions générales applicables à l'autre Partie seront les plus favorables qui sont ou pourront être appliquées à toute puissance tierce.

Article 8.

En ce qui concerne les droits et taxes à l'importation, ainsi que toutes surtaxes, coefficients ou majorations y afférents qui sont ou seront perçus à l'importation des marchandises, les deux Parties Contractantes s'engagent à s'accorder réciproquement, sans réserve et automatiquement, toute faveur, réduction ou exonération qu'elles ont accordées ou accorderont à toute tierce puissance.

De même les Parties Contractantes se garantissent mutuellement le traitement de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les droits ainsi que toutes les taxes perçues à l'exportation, quels qu'en soient le nom ou l'espèce.

Chacune des Parties Contractantes garantit à l'autre le traitement de la nation la plus favorisée en tout ce qui concerne l'accomplissement des formalités de douane.

Article 9.

Pour tout ce qui concerne les taxes de consommation, de production, de transaction, de monopole, et d'accise et toutes les autres taxes intérieures, les marchandises qui proviennent ou sont importées de l'un des deux pays, doivent jouir dans l'autre pays d'un traitement aussi favorable que celui qui est accordé aux marchandises du pays le plus favorisé.

Article 10.

En ce qui concerne le transit à travers leurs territoires, les deux Parties Contractantes appliqueront réciproquement dans leurs relations les dispositions de la convention et du

statuudi eeskirjad, mis alla kirjutatud Barcelonas 20. aprillil 1921. a.

Artikkel 11.

Ükskõik millise päritoluga kaubad, mis läbistavad transiidis üht kummastki maast ja mis sihitud teisele maale või sealt saadetud, ei allu transiidi maal muule sisse- või väljaveotollimaksule või -lõivule või sarnastele kontributsioonidele ega ühelegi sisemisele maksule kui neile, mis määratud ainuüksi transiidi kontrolli ja administratsiooni kulude katteks.

Ükskõik millise päritoluga kaubad, läbistades transiidis üht kummastki maast, sellele vaatamata kas nad laostatud või mitte vabasadamates, tolliladudes, transiidi magasinides või teistes tolliasutustes, peavad sisseveol teisele maale kasutama maksude ja muude lõivude, samuti igas muus suhtes, vähemalt sama soodsat käsitlust kui see, mida nad kasutaksid, kui nad oleksid sisse veetud otsekohe päritolumaalt.

Artikkel 12.

Ühe Lepinguosalise loodus- või tööstussaadused kasutavad igas suhtes, mis puutub transpordisse raudteel teise Lepinguosalise territooriumidel, — kusjuures kõik tingimused muidu võrdsed — sama käsitlust kui sarnased rahvuslikud või enamsoodustatud riigi saadused samas suunas ja samal liinil.

Sama põhimõte on maksev muude avalikkude transportide kohta niipalju kui nad on administreeritud riigi poolt.

Artikkel 13.

Et kindlustada oma vastavatelt maadelt päritolevaile saadustele ülemiste eeskirjade soodustust ja et ära hoida kaudsest transpordist tekkida võivat igasugu ebareeglipärasust, võivad Lepinguosalised nõuda, et nende territooriumile sisseveetud saadusi ja kaupu saadaksid päritolutunnistused. On kokku lepitud, et mõlemad valitsused talitavad ses suhtes vastastikususe põhimõtte järgi.

Lepinguosalised kindlustavad vastastikku üksteisele enamsoodustatud riigi käsitluse nende tunnistuste vormi ja sisu, samuti ka tarvitamise suhtes.

Artikkel 14.

Kumbki Lepinguosaline kohustub tarvitusele võtma kõik vajalised abinõud, et kindlustada teise Lepinguosalise päritoluga loodus- või tööstussaadusi igasugu ebaausa võistluse

statut sur la liberté du transit, signée à Barcelone le 20 avril 1921.

Article 11.

Les marchandises de toute origine, traversant en transit l'un des deux pays, destinées à, ou expédiées de l'autre pays, ne seront soumises dans le pays de transit à aucun droit ou taxe de douane d'importation ou d'exportation, à aucune contribution de cette nature ni à aucun droit intérieur autres que les taxes exclusivement destinés à couvrir les frais du contrôle et de l'administration du transit.

Les marchandises de toute origine, traversant en transit l'un des deux pays, qu'elles soient ou non emmagasinées dans des ports francs, entrepôts de douane, magasins de transit ou autres établissements douaniers, doivent, à l'importation dans l'autre pays, jouir, en ce qui concerne les droits et autres taxes, ainsi qu'à tous autres égards, d'un traitement au moins aussi favorable que celui dont elles jouiraient si elles étaient importées directement du pays d'origine.

Article 12.

Les produits naturels ou fabriqués de l'une des Parties Contractantes jouiront à tous égards, pour les transports par chemin de fer dans les territoires de l'autre Partie, — toutes conditions étant égales d'ailleurs, — du même traitement que les produits similaires nationaux ou ceux de la nation la plus favorisée dans la même direction et sur la même ligne.

Le même principe sera applicable aux autres transports publics en tant que ces derniers sont administrés par l'Etat.

Article 13.

Pour réserver aux produits originaires de leurs pays respectifs le bénéfice des dispositions ci-dessus et pour éviter toute irrégularité par transport détourné, les Parties Contractantes pourront exiger que les produits et marchandises importés sur leur territoire soient accompagnés de certificats d'origine. Il est entendu que les deux Gouvernements s'inspireront à cet égard du principe de la réciprocité.

Les Parties Contractantes se garantissent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée quant à la forme et au contenu, ainsi qu'a l'emploi de ces certificats.

Article 14.

Chacune des Parties Contractantes s'engage à prendre toutes les mesures nécessaires pour garantir les produits naturels ou fabriqués originaires de l'autre Partie Contractante

vastu kaubanduslikus läbikäimises, et takistada ja keelata aresti alla panemise ja kõigi muude kohaste sanktsioonide läbi kõigi nende saaduste sissevedu, laostamist ja väljavedu, samuti ka valmistamist, müüki ja sisemaal müügile laskmist, mis kannavad endal, või sisemisel vahetul kestal või enda välisel pakendil mingisuguseid märke, nimesid, pealkirju või tähiseid, mis sisaldavad otsekohe või kaudselt nende saaduste või kaupade päritolu, liigi, iseloomu või eriliste omaduste valesti äratähendamist.

contre toute concurrence déloyale dans les transactions commerciales, à réprimer et à prohiber par la saisie et par toutes autres sanctions appropriées, l'importation, l'entreposage et l'exportation, ainsi que la fabrication, la vente et la mise en vente à l'intérieur, de tous les produits portant, sur eux mêmes ou sur leur conditionnement immédiat ou sur l'emballage extérieur, des marques, noms, inscriptons ou signes quelconques comportant directement ou indirectement de fausses indications sur l'origine, l'espèce, la nature ou les qualités spécifiques de ces produits ou marchandises.

Artikkel 15.

Kummagi maa sadamates ja territoriaalvetes kasutavad Eesti ja Ungari laevad, nende meeskonnad, reisijad ja laadungid enamsoodustatud riigile antud käsitlust niihästi selles, mis puutub üld- või eritaksidesse, kui ka selles, mis puutub laevade liigitamisesse, nende laadimise ja lossimise hõlbustustesse ja üldse kõigisse vorminõuetesse ja korraldustesse, millele võivad alluda kaubalaevad, nende meeskonnad, reisijad ja laadungid.

Article 15.

Dans les ports et les eaux territoriales des deux pays, les navires estoniens et ceux de la Hongrie, leurs équipages, passagers et cargaisons jouiront du traitement accordé à ceux de la nation la plus favorisée, tant en ce qui concerne les taxes générales ou spéciales qu'en ce qui concerne le classement des navires, les facilités pour leur chargement et déchargement et généralement pour toutes les formalités et dispositions auxquelles peuvent être soumis les navires de commerce, leurs équipages, passagers et cargaisons.

Merilaevade mõõdutunnistused, mis välja antud ühe Lepinguosalise poolt, võetakse vastu teise Lepinguosalise poolt, kui mõõtmised on tehtud Moorsom'i süsteemi järgi.

Les certificats de jauge des navires de mer délivrés par l'une des Parties Contractantes seront acceptés par l'Autre Partie, si les mesures de jauge ont été faites d'après les système Moorsom.

Artikkel 16.

Mõlemad Lepinguosalised annavad üksteisele vastastikku õiguse nimetada konsulaaresindajaid teise Lepinguosalise kõigisse sadamatesse, linnadesse ja kohtadesse, kus on lubatud asuda mõne kolmanda maa konsulaaresindajatel.

Pärast eksekvatuuri saamist nende asukoha maa valitsuselt, kasutavad kummagi Lepinguosalise konsulaaresindajad teise Lepinguosalise territooriumil kõiki eesõigusi ja vabastusi, ning sama kompetentsi, mis on antud nüüd või edaspidi mõne kolmanda riigi konsulaaresindajatele. Kuid neid eesõigusi, vabastusi ja kompetentse ei anta siiski ühe Lepinguosalise maa konsulaaresindajatele teisel maal suuremal ulatusel kui need, mis antud teise maa konsulaaresindajatele esimesel maal.

Article 16.

Les deux Parties Contractantes s'accorderont réciproquement le droit de nommer des représentants consulaires dans tous les ports, villes et places de l'autre Partie où les représentants consulaires d'un tiers pays quelconque sont admis.

Après avoir reçu l'exéquatur du Gouvernement du pays de leur résidence, les représentants consulaires de chacune des Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre de tous les privilèges et exemptions et de la même compétence qui sont ou pourront être accordés aux représentants consulaires d'une tierce Puissance. Cependant ces privilèges, exemptions et compétences ne seront pas accordés aux représentants consulaires d'un des deux pays dans l'autre dans une plus grande étendue que celle accordée aux représentants consulaires de l'autre dans le premier.

Artikkel 17.

Enamsoodustatud riigi käsitluse põhimõttele, mis käesoleva Lepingu aluseks, vastukäivaks

Article 17.

Ne seront pas censés déroger au principe du traitement de la nation la plus favorisée

ei loeta järgnevalt nimetatud vabastusi, immuniteete ja eesõigusi, nimelt:

a) Eesõigusi, mis antud nüüd või antakse edaspidi piiriäärsetele riikidele kohaliku läbikäimise hõlbustamiseks piiriribas, mis ei või ületada 15 kilomeetri sügavust kummalgi pool ühist piiri.

b) Eesõigusi, mis lubatud nüüd või lubatakse edaspidi ühe Kõrge Lepinguosalise poolt mõnele kolmandale riigile mõne juba olemasoleva või tulevikus sõlmitava tolli- või majandusuniooni põhjal.

c) Vabastusi, immuniteete ja eesõigusi, mida Eesti tunnustab mõnele Balti riigile (Soome, Läti ja Leedu) erikokkulepete põhjal. Sama on maksev, mis puutub eesõigustesse, mida Eesti võiks anda N. S. V. Liidule eriliste tollikonventsioonide või -kokkulepete põhjal.

Siiski on kokku lepitud, et Ungari kasutab viibimata samu soodustusi juhul, kui need on antud Eesti poolt mõnele ülalnimetamata kolmandale riigile.

Artikkel 18.

Käesoleva Lepingu käsitamisest ja tõlgitsemisest mõlema Kõrge Lepinguosalise vahel tekkida võivad tüliküsimused lahendatakse segavahekohtu kaudu. Vahekohus moodustatakse „ad hoc" ja temasse peab kuuluma võrdne arv kummagi poole esindajaid. Kui need esindajad ei jõua kokkuleppele, siis pööravad nad mõne kolmanda erapooletu vahekohtuniku poole, kelle määramist eventuaalselt palutakse Alalise Rahvusvahelise Kohtukoja Esimehelt.

Artikkel 19.

Käesolev Konventsioon ratifitseeritakse ja tema ratifikatsioonikirjad vahetatakse Budapestis niipea kui see võimalik.

Ta astub jõusse viisteist päeva pärast ratifikatsioonikirjade vahetamist. Sel tähtpäeval astub ta 19. oktoobri 1922. a. kaubanduselepingu asemele, et jääda jõusse kuni kolmekuulise tähtaja möödumiseni, arvates ta ülesütlemise päevast ühe Lepinguosalise poolt.

Selle tõenduseks on seks nõutavalt volitatud vastavad Täisvolinikud käesolevale Konventsioonile alla kirjutanud ja selle varustanud oma pitseritega.

Tehtud Tallinnas, kahes eksemplaris, 29. aprillil tuhat üheksasada kakskümmend üheksa.

J. Lattik.
M. Jungerth.

qui est la base du présent Traité, les franchises, immunités et privilèges mentionnés ci-après, savoir:

a) Les privilèges qui on été ou seraient accordés à des Etats limitrophes en vue de faciliter le trafic local dans une zone qui ne peut excéder 15 kilomètres en profondeur de chaque côté de la frontière commune.

b) Les privilèges qui ont été ou qui seraient consentis par une des Hautes Parties Contractantes à un Etat tiers en vertu d'une union douanière ou économique déjà existante ou qui serait conclue dans l'avenir.

c) Les franchises, immunités et privilèges que l'Estonie reconnaîtra à un des Etats Baltes (Finlande, Lettonie et Lithuanie), en raison d'accords particuliers. Il en est de même en ce qui concerne les privilèges que l'Estonie pourrait accorder à l'Union des Républiques Socialistes Soviétiques, en vertu de conventions ou d'accords douaniers spéciaux.

Toutefois, il est entendu que la Hongrie bénéficiera immédiatement des mêmes avantages au cas où il auraient été accordés par l'Estonie à un tiers Etat non cité ci-dessus.

Article 18.

Les differends entre les deux Hautes Parties Contractantes sur l'application et l'interprétation du présent Traité seront tranchés par un tribunal arbitral mixte. Le tribunal arbitral sera constitué „ad hoc" et devra comprendre un nombre égal de représentants des deux Parties. Si ces représentants ne parvenaient pas à se mettre d'accord, ils feront appel à un tiers-arbitre neutre dont la désignation sera éventuellement demandée au Président de la Cour Permanente de Justice Internationale.

Article 19.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Budapest, aussitôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur quinze jours après l'échange des ratifications. A cette date elle se substituera au traité de commerce du 19 octobre 1922 pour rester en vigueur jusqu'à l'expiration du délai de trois mois à partir du jour de da dénonciation par une des Parties Contractantes.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à Tallinn, en double exemplaire, le 29 avril mil neuf cent vingt-neuf.

J. Lattik.
M. Jungerth.

Lisa A.

(Muster)

Riigi nimetus.

(Väljaandja ametivõim)

Legitimatsioonikaart kaubareisijatele.

Maksev kaksteist kuud väljaandmise päevast arvates.

Maksev ..... Kaardi nr. .....

Käesolevaga tõendatakse, et selle kaardi omanik

Hra ..... sündinud .....

kelle elukoht on ..... tän. ..... nr. ....

omab .....

Firma nimetuse all .....

on kaubareisija ..... { kaubamaja teenistuses ..... / kaubamajade teenistuses ...

..... (kus) .....

kes { omab / omavad

Firma nimetuse all .....

Kuna selle kaardi omanik kavatseb nimetatud riikides vastu võtta tellimisi ja oste teha ülalnimetatud kaubamaja(de) tarvis, siis tunnistatakse, et ülalnimetatud kaubamajal(del) on õigus oma tööstus- ja oma kaubandusalal tegev olla (kus) ..... ja maksab(vad) seal selleks seaduslikke maksusid.

(.....) .....19 .....

Kaubamaja(de) juhi allkiri

.....

Kaardi omaniku tunnusmärgid:

Vanadus .....
Kasv .....
Juuksed .....
Eritunnusmärgid .....

Kaardi omaniku allkiri:

.....

Annexe A.

(Modèle)

Nom de l'état.

(Autorité de délivrance)

Carte de legitimation pour voyageurs de commerce.

Valable pendant douze mois à compter de la date de délivrance.

Bon pour ..... No. de la carte .....

Il est certifié par la présente que le porteur de cette carte

M ..... né à .....
demeurant à ..... rue ..... No. .....
Possède .....
à .....
sous la raison de commerce .....
(ou) est commis-voyageur { de la maison / des maisons
au service
à .....
qui { possède / possèdent .....
sous la raison de commerce .....

Le porteur de cette carte se proposant de recueillir des commandes dans les pays susvisés et de faire des achats pour la (les) maison(s) dont ils s'agit, il est certifié que ladite (lesdites) maison(s) est (sont) autorisée(s) à pratiquer son (leurs) industrie(s) et son (leurs) commerce(s) à (.....) et y paie(nt) les contributions légales à cet effet.

(.....), le..... 19 .....

Signature du chef de la (des) maison(s):

.....

Signalement du porteur:

Age .....
Taille .....
Cheveux .....
Signes particuliers .....

Signature du porteur:

.....

Lõpuprotokoll.

Tänasel päeval sõlmitud Kaubanduse- ja Laevandusekonventsiooni allakirjutamise silmapilgul tegid allakirjutanud Täisvolinikud järgmised deklaratsioonid, mis moodustavad Konventsiooni lahutamatu osa:

Artikkel esimese juurde.

Artikkel 1, lõike 1 eeskirjad ei tohi sugugi kahjulikult riivata eriseadusi, korraldusi ja ettekirjutusi kaubanduse, tööstuse, politsei ja üldise julgeoleku alal, mis on maksvad nüüd või edaspidi Lepinguosaliste territooriumidel ja käsitatavad kõigi välismaalaste kohta üldiselt.

Artikkel 3 juurde.

On kokku lepitud, et artikkel 3. eeskirjad, milliste järgi kummagi Lepinguosalise kodanikkudel on õigus kohtusse pöörata, ei käi mitte maksuta kohtuliku abiandmise, protsessikulude tasumise kindlustamisest vabastamise, vallasvaralise päranduse administratsiooni ja pankroti puhul kreeditoride seisukorra kohta, kuna need alad korraldatakse vastastikususe alusel või kohtuliku abiandmise kohta käiva erilepinguga.

Artikkel esimese ja 4 juurde.

Lepinguosalised kohustuvad asuma nii ruttu kui võimalik Konventsiooni sõlmimisele kahekordse maksustamise ärahoidmiseks otsekoheste maksude alal ja maksudest kõrvalehoidmise, samuti ka sundlaenude kohta.

Käesolev Protokoll, mis loetakse kinnitatuks ja sanktsioneerituks kummagi Lepinguosalise poolt ilma muu eriratifikatsioonita ainuüksi selle Konventsiooni, mille kohta ta käib, ratifikatsioonide läbi, on tehtud kahes eksemplaris.

Tehtud Tallinnas, 29. aprillil tuhat üheksasada kakskümmend üheksa.

J. Lattik.
M. Jungerth.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention de commerce et de navigation, conclue en date de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les déclarations suivantes qui font partie intégrante de la Convention:

Ad Article premier.

Les dispositions de l'alinéa 1 de l'article premier ne doivent point porter préjudice aux lois, ordonnances et prescriptions spéciales en matière de commerce, d'industrie, de police et de sûreté générale qui sont ou seront en vigueur dans les territoires des Parties Contractantes et applicables à tous les étrangers en général.

Ad Article 3.

Il est entendu que les dispositions de l'article 3 selon lesquelles les ressortissants des deux Parties Contractantes auront le droit d'ester en justice devant les tribunaux, ne s'appliquent pas à l'assistance judiciaire gratuite, à la dispense de la caution „judicatum solvi", à l'administration de la succession mobilière et à la situation des créanciers en cas de faillite, étant donné que ces matières seront réglées sur la base de la réciprocité ou par un traité spécial concernant l'assistance judiciaire.

Ad Articles premier et 4.

Les Parties Contractantes s'engagent à procéder le plus tôt possible à la conclusion d'une Convention en vue d'éviter la double imposition en matière d'impôts directs et au sujet de l'évasion fiscale, ainsi que des emprunts forcés.

Le présent Protocole, qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les deux Parties Contractantes sans autre ratification spéciale, par le seul fait des ratifications de la Convention à laquelle il se rapporte, a été dressé en double expédition.

Fait à Tallinn, le 29 avril mil neuf cent vingt-neuf.

J. Lattik.
M. Jungerth.

Riigikogu poolt 26. juulil 1929 vastuvõetud

492. Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelise kaubanduselepingu kinnitamise seadus.

§ 1. Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vaheline kaubanduseleping, selle lõpp-protokoll ja lepingu allakirjutamisel vahetatud noodid, kõik alla kirjutatud Tallinnas 17. mail 1929, tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Kaubanduselepingu, selle lõpp-protokolli ja lepingu allakirjutamisel vahetatud nootide prantsusekeelsed tekstid eestikeelse tõlkega avaldatakse ühes käesoleva seadusega.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu Esimees K. Einbund.
Abisekretär J. Piiskar.
Asjadevalitseja E. Maddison.

Kaubanduseleping Eesti Vabariigi ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahel.

Eesti Vabariik ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liit, soovides teostada ja arendada Tartus 2. veebruaril 1920 a. allakirjutatud Rahulepingu art. 16-da lisa I-se teise paragrahvi eeskirju ja kindlustada majanduslikke suhteid mõlema maa vahel, otsustasid sõlmida kaubanduselepingu ja nimetasid endi täisvolinikkudeks:

Eesti Vabariigi Riigivanem:

Hra K. Päts'i, Eesti Vabariigi Delegatsiooni Esimees,

Hra A. Piip'i, Eesti Vabariigi Delegatsiooni Liige,

Hra K. Virma, Eesti Vabariigi Delegatsiooni Liige,

Hra M. Hurt'i, Eesti Vabariigi Delegatsiooni Liige,

Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Täidesaatev Komitee:

Hra A. Petrovski, Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Delegatsiooni Esimees,

Hra J. Smirnoff'i, Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Delegatsiooni Liige,

Hra M. Kaufmann'i, Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Delegatsiooni Liige,

Hra B. Rosenblum'i, Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Delegatsiooni Liige,

kes, pärast endi heas ja nõutus korras leitud täisvolituste vastastikku esitamist, kokku leppisid järgmistes eeskirjades:

Peatükk I.

Asumine.

Artikkel esimene.

Sihiga arendada kaubanduslikke suhteid mõlema maa vahel, kohustub kumbki Lepinguosaline andma luba sisse tulla teise Lepinguosalise kodanikkudel oma territooriumile, reservatsiooniga välismaalaste sissesõidu kohta käivate üldiste korraduste suhtes.

Ühe Kõrge Lepinguosalise kodanikud, kes on saanud loa sisse tulla teise Lepinguosalise territooriumile, võivad samal alusel kui enamsoodustatud riigi kodanikudki, seal viibida ja sealt vabalt lahkuda, siiski eeldusel, et kinni

Traité de commerce entre la République d'Estonie et l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes.

La République d'Estonie et l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, désireux d'exécuter et de développer les dispositions du paragraphe 2 de l'annexe I à l'article 16 du Traité de Paix signé à Tartu le 2 février 1920 et de consolider les relations économiques entre leurs deux Pays, ont décidé de conclure un Traité de Commerce et ont nommé comme leurs plénipotentiaires:

Le Chef de la République d'Estonie:

Monsieur K. Päts, Président de la Délégation de la République d'Estonie,

Monsieur A. Piip, Membre de la Délégation de la République d'Estonie,

Monsieur K. Virma, Membre de la Délégation de la République d'Estonie,

Monsieur M. Hurt, Membre de la Délégation de la République d'Estonie,

Le Comite exécutif de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes:

Monsieur A. Petrovski, Président de la Délégation de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes,

Monsieur I. Smirnoff, Membre de la Délégation de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes,

Monsieur M. Kaufmann, Membre de la Délégation de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes,

Monsieur B. Rosenblum, Membre de la Délégation de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Chapitre I.

Etablissement.

Article premier.

En vue d'encourager les relations commerciales entre les deux pays, chacune des Parties Contractantes s'engage à accorder aux ressortissants de l'autre Partie la permission d'entrer dans son territoire sous réserve des règlements généraux concernant l'entrée des étrangers.

Les ressortissants de l'une des Parties Contractantes qui ont obtenu la permission d'entrer dans le territoire de l'autre pourront, sur le même pied que les ressortissants de la nation la plus favorisée, y séjourner et en

peetakse sel maal maksvatest seadustest ja korraldustest.

On kokku lepitud, et ülemised eeskirjad ei riiva milleski ühe Lepinguosalise õigust keelduda lubamast, teatavatel juhtudel, teise Lepinguosalise kodanikkudel kas maale sisse tulla või seal viibida.

Artikkel 2.

Kummagi Lepinguosalise kodanikud võivad, nende sissetulekul teise Lepinguosalise territooriumile või sealt lahkumisel, vastavalt artikkel esimese eeskirjadele, sisse vedada resp. välja vedada oma varandusi, mis määratud ainult enda isiklikuks või koduseks kasutamiseks, sealhulgas instrumente, tööriistu, tarberiistu j.n.e., mis tarvilikud nende elukutse või ameti alal teotsemiseks — siiski tingimusel kinni pidada sisse- või väljaveomaal sel alal maksvatest määrustest. Neid ei asetata ses suhtes vähem soodsamasse kui enamsoodustatud riigi kodanikkudele lubatud olukorda.

On täiesti kokku lepitud, et eelmise lõike eeskirjade põhjal sisse veetud esemeid võib vedada välja vabalt ilma tollita sama isiku poolt, kes nad sisse vedanud, tingimusel, et esemete identsus ei oleks vaieldav.

Artikkel 3.

Igat liiki varandused, mis kuuluvad ühe maa kodanikkudele ja mis seadusepäraselt sisse toodud või omandatud teisel maal, ei allu seal, kui see ei sünni rahvuslikkude seadustega ettenähtud juhtudel ja viisil, ühelegi valitsuse või mõne kohaliku ametivõimu poolt pealepandavale rekvireerimisele — välja arvatud õiglase tasu vastu — ega ühelegi konfiskeerimisele või tagasivõtmisele, ükskõik millisel kujul.

Kummagi Lepinguosalise kodanikud ei ole kohustatud välismaalastena kandma oma varanduste väljaveol muid või kõrgemaid takse, lõivusid või makse, kui neid, mida kannaksid, samadel olukordadel, oma maa või enamsoodustatud riigi kodanikud.

Artikkel 4.

Kummagi Lepinguosalise kodanikud kasutavad, mis puutub nende isikusse ja nende varandustesse, teise Lepinguosalise territooriumil, kooskõlas rahvusvahelise õigusega, kohsortir librement sous réserve toutefois de l'observation des lois et règlements en vigueur dans ce pays.

Il est entendu que les dispositions ci-dessus ne dérogent en rien au droit de l'une des Parties Contractantes de refuser aux nationaux de l'autre, dans certains cas, l'autorisation soit d'entrer soit de séjourner dans le pays.

Article 2.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes pourront à leur entrée sur le territoire de l'autre ou à leur sortie de ce territoire, conformément aux dispositions de l'article premier, importer resp. exporter leurs biens, destinés exclusivement à leur usage personnel ou domestique, y compris les instruments, outils, ustensiles etc., nécessaires à l'exercice de leur profession ou métier — sous condition toutefois d'observer les règlements en vigueur à ce sujet dans le pays d'importation ou d'exportation. Ils ne seront pas sous se rapport placés dans une situation moins favorable que celle accordée aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

Il est bien entendu que tout objet importé en vertu des dispositions de l'alinéa précédent peut être exporté librement et en franchise des droits par la même personne qui l'a importé sous condition que l'identité de l'objet ne soit pas contestable.

Article 3.

Les biens de toute espèce, appartenant aux ressortissants de l'un des pays et légalement importés ou acquis dans l'autre pays, n'y seront soumis, de la part du gouvernement ou d'une autorité locale quelconque, si ce n'est dans les cas et suivant les modalités prévus par les lois nationales, à aucune réquisition — sauf contre juste indemnité — ni à aucune confiscation ou retrait, sous quelque forme que ce soit.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes ne seront pas tenus, en tant qu'étrangers, d'acquitter pour l'exportation de leurs biens des taxes, impôts, ou droits, autres ou plus élevés qui incomberaient dans les mêmes circonstances aux nationaux ou aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

Article 4.

En ce qui concerne leur personne et leurs biens, les ressortissants de chacune des Parties Contractantes jouiront, sur le territoire de l'autre Partie, conformément au droit des

tute ja ametivõimude kaitset samal määral kui oma maa või enamsoodustatud riigi kodanikud.

Et maksma panna ja kaitsta oma õigusi, on neil teise Lepinguosalise territooriumil vaba juurdepääs kohtutesse ja teistesse organismidesse, milliste ülesandeks kindlustada seaduslikku kaitset, ja nad kasutavad ses suhtes kõiki selle riigi oma kodanikkudele tunnustatud õigusi ja puutumatusi. Neil on vabadus, nagu viimastelgi, valida enesele advokaate ja teisi nõuandjaid isikute seast, kel on lubatud tegev olla nendel elukutsetel maa seaduste põhjal.

Artikkel 5.

Ühe Lepinguosalise kodanikke, kes esinevad teise Lepinguosalise kohtute ees kaebajatena või kolmandate isikutena, ei sunnita mingile kautsjoneerimisele või deponeerimisele, ükskõik millise nimetuse all, põhjusel et nad välismaalased või asjaolu tõttu, et neil ei ole maal elu- või asukohta, kuid tingimusel et nad omaks elukoha ühe või teise Lepinguosalise territooriumil.

Sama eeskiri on maksev kohtukulude kautsjoneerimise kohta.

Artikkel 6.

Kui ühe Lepinguosalise territooriumil on mõistetud protsessi kulude ja väljaminekute maksmisele mõni kaebaja või kolmanda isikuna protsessist osa võtja, kes artikkel 5-da või maal, kus protsess alustati, maksvate seaduste põhjal, on vabastatud kautsjoneerimisest, deponeerimisest või ettemaksust, siis peab see kohtuotsus diplomaatilisel teel üle antud palve peale saama teise Lepinguosalise kompetentse ametivõimu poolt maksuta täitmisloa.

Sama reegel on maksev kohtuotsuste kohta, mis hiljem kindlaks määravad kulude ja väljaminekute summa.

Artikkel 7.

Artikkel 6-das ettenähtud protsessikulude ja väljaminekute maksmisele mõistmise otsused kuulutatakse täitmisele kuuluvaiks — ilma pooli üle kuulamata — kooskõlas selle maa seadusandlusega, kus täitmine peab aset leidma, kuid ilma et see riivaks kaotanud poolte õigust esineda hiljem tagasinõudega.

Selleks et kohtuotsuse täitmise palvele käiku anda, peavad kompetentsed ametivõimud piirduma järelevaatamisega:

gens, de la protection des tribunaux et des autorités dans la même mesure que les nationaux ou les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Ils auront, sur le territoire de l'autre Partie, pour faire valoir et pour défendre leurs droits, libre accès auprès des tribunaux et autres organismes chargés d'assurer la protection légale et jouiront, à cet égard, de tous les droits et immunités reconnus aux nationaux. Ils seront libres, comme ces derniers, de choisir leurs avocats et autres conseils parmi les personnes admises à l'exercice de ces professions en vertu des lois du pays.

Article 5.

Les ressortissants de l'une des Parties Contractantes comparaissant devant les tribunaux de l'autre Partie, en qualité de plaignants ou d'intervenants, ne seront astreints à aucun cautionnement ou dépôt, sous quelque dénomination que ce soit, à raison de leur qualité d'étrangers ou du fait qu'ils ne possèdent pas de domicile ou de résidence dans le pays, pourvu qu'ils aient leur domicile sur le territoire de l'une ou de l'autre des Parties.

La même règle sera applicable au cautionnement des frais judiciaires.

Article 6.

Lorsque, sur le territoire de l'une des Parties Contractantes, une condamnation aux frais et dépens du procès aura été prononcée contre un plaignant ou un intervenant qui, en vertu de l'article 5 ou des lois en vigueur dans le pays où est intentée l'action, a été exonéré de cautionnement, de dépôt ou de provision, ce jugement devra recevoir gratuitement l'exequatur de l'autorité compétente de l'autre Partie, sur requête transmise par voie diplomatique.

La même règle sera applicable aux décisions judiciaires fixant ultérieurement le montant des frais et dépens.

Article 7.

Les condamnations aux frais et dépens du procès visées à l'article 6 seront déclarées exécutoires — sans audition des parties — conformément à la législation du pays dans lequel l'exécution doit avoir lieu, mais sans préjudice d'un recours ultérieur des parties condamnées.

Les autorités compétentes, pour statuer sur la requête demandant l'exequatur du jugement, devront se borner à vérifier:

1) kas maa seaduste järgi, kus otsus välja kuulutati, otsuse väljendis vastab tingimustele, mis nõutavad tema maksvuse tõenduseks;

2) kas samade seaduste järgi otsus on seadusejõusse astunud;

3) kas otsuste korraldustesse puutuval osal on, välja arvatud vastupidise kokkuleppe juhul, kaasas tõlge nimetatud ametivõimude keeles ja kas see on õigeks tunnistatud paluja poole diplomaatilise esindaja või mõne konsuli, või palutava poole mõne vannutatud tõlgi poolt.

Teises lõikes numbrite 1 ja 2 all ettenähtud tingimused loetakse täidetuks, kui paluja poole kompetentne ametivõim teatab deklaratsiooniga, et otsus on seadusejõusse astunud. Selle ametivõimu kompetentsus peab olema tõestatud paluja riigi poolt seks volitatud asutuse läbi. Deklaratsioon ja tõestus peavad olema tõlgitud vastavalt teise lõike nr. 3 eeskirjadele. Kuni vastupidise kokkuleppeni mõlema valitsuse vahel on palved alati varustatud käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud deklaratsiooniga.

Artikkel 8.

Kohtuliku abiandmise alal vaesust kannatajaile võrduvad ühe Lepinguosalise kodanikud teise territooriumi oma maa kodanikkudele.

Artikkel 9.

Kumbki Lepinguosaline kohustub, vastastikususe tingimusel, andma teise Lepinguosalise konsulitele kõik õigused ja eesõigused, mida ta annab enamsoodustatud riigi konsulitele.

Konsulite määramine maakohtadesse, kus teisel Lepinguosalisel ei ole veel konsulit, korraldatakse Lepinguosaliste erikokkuleppel.

Konsulid peavad olema selle maa Välisasjade ameti alla kuuluvad kutseametnikud, keda nad esindavad ja saama palka riigilt, kes nad nimetanud; neil ei ole õigust teotseda kaubandusega või tööstusega selle maa territooriumil, kus nad täidavad oma ametikohustusi.

Enne mõne konsuli nimetamisele asumist peab teda nimetav riik saama nõusoleku riigilt, kelle territooriumil konsul peab teotsema oma ametialal.

1° Si, suivant la législation du pays où a été prononcée la condamnation, l'expédition du jugement remplit les conditions requises pour avoir force probante;

2° Si, suivant la même législation, le jugement a acquis force de chose jugée;

3° Si le dispositif du jugement est accompagné d'une traduction rédigée, sauf arrangement contraire, dans la langue desdites autorités et certifiée conforme par le représentant diplomatique ou par un consul de la partie requérante, ou par un traducteur juré de la partie requise.

Les conditions stipulées au deuxième alinéa, Nos 1 et 2, seront considérées comme remplies si l'autorité compétente de la partie requérante établit, par une déclaration, que le jugement a acquis force de chose jugée. La compétence de cette autorité devra être attestée par l'institution autorisée à cet effet par l'Etat requérant. La déclaration et l'attestation devront être traduites conformément aux prescriptions du deuxième alinéa No. 3. Jusqu'à convention contraire entre les deux gouvernements, les requêtes seront toujours accompagnées de la déclaration mentionnée dans la première phrase du présent alinéa.

Article 8.

En matière d'assistance judiciaire aux indigents, les ressortissants de l'une des Parties Contractantes sur le territoire de l'autre seront assimilés aux nationaux.

Article 9.

Chacune des Parties Contractantes s'engage, sous condition de réciprocité, à accorder aux consuls de l'autre Partie Contractante tous les droits et privilèges qu'elle accorde aux consuls de la nation la plus favorisée.

L'établissement de consuls, dans les localités où il n'y a pas encore de consuls de l'autre Partie Contractante, sera réglé par un accord spécial des deux Parties.

Les consuls doivent être fonctionnaires de carrière du ressort des Affaires étrangères du pays qu'ils représentent, et recevoir leur traitement de l'Etat qui les a nommés; ils n'auront pas le droit de s'occuper de commerce ou d'industrie dans le territoire du pays où ils remplissent leurs fonctions.

Avant de procéder à la nomination d'un consul, l'Etat qui le nomme doit obtenir le consentement de l'Etat sur le territoire duquel le consul devra exercer ses fonctions.

Artikkel 10.

Kummagi Lepinguosalise kodanikud ei allu teise Lepinguosalise territooriumil muile või kõrgemaile taksidele, kontributsioonidele, lõivudele või koormatistele, olgu nad ükskõik millist laadi, kui neile, mida võetakse oma maa või enamsoodustatud riigi kodanikkudelt.

Artikkel 11.

Kummagi Lepinguosalise kodanikud vabastatakse teise Lepinguosalise territooriumil igasugusest sõjaväeteenistusest ja igast avalikust sundtööst, samuti igasugustest kontributsioonidest, olgu rahas või natuuras, mis määratud isikliku teenistuse asendamiseks. Samuti on nad vabastatud kõikidest sundlaenudest.

Nii rahu kui sõja ajal ei allu nad muile, kõrgemaile või vähem soodsamaile sõjaväelistele koormatistele või rekvisitsioonidele, mis puutub nende käsitlemise tingimustesse, kui neile, millistele alluvad enamsoodustatud riigi kodanikud. Sel põhjendusel on neil alati õigus õiglase tasu saamiseks.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise kodanikud on alati vabastatud igasugusest ametlikust kas kohtu, administratiivsest või omavalitsuse ametikohustusest.

Artikkel 12.

Aktsiaseltsid ja igat liiki kaubanduslikud seltsid — sealhulgas tööstuslikud, rahanduslikud, kindlustus-, transpordi- ja ekspeditsiooniseltsid, — mis asuvad ühe Lepinguosalise territooriumil ja loetakse seal seadusepäraselt olemasolevateks selle Lepinguosalise seaduste kohaselt, loetakse samuti seadusepäraselt olemasolevaiks teise Lepinguosalise territooriumil ja neil on õigus pöörda kohtute poole nii nõudjaina kui kostjaina.

Siiski on kokku lepitud, et küsimus, kas mõnel neist ülalnimetatud seltsidest, mis moodustatud ühe Lepinguosalise territooriumil, on lubatud omal alal teotseda teise Lepinguosalise territooriumil, oleneb alati sel viimasel territooriumil selle kohta maksvatest seadustest ja määrustest. Ses suhtes, samuti ka selles, mis puutub nende teotsemisse, ei asetata ühe Lepinguosalise mainitud seltse teise territooriumil vähem soodsamaisse tingimustesse kui need, millistesse on asetatud või asetatakse edaspidi enamsoodustatud riigi seltsid.

Article 10.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes ne seront pas assujettis sur le territoire de l'autre à des taxes, contributions, impôts ou charges, de quelque nature que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont perçus des nationaux ou des ressortissants de la nation la plus favorisée.

Article 11.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes seront exonérés sur le territoire de l'autre de tout service militaire et de tout travail public obligatoire, de même que de toute contribution, en espèces ou en nature, destinée à remplacer le service personnel. De même ils seront exonérés de tous emprunts forcés.

En temps de paix comme en temps de guerre, ils ne seront assujettis à des charges ou réquisitions militaires autres, plus elevées ou moins favorables quant aux conditions de leur application, que celles auxquelles seront assujettis les ressortissants de la nation la plus favorisée. Ils auront de ce chef toujours droit à une juste indemnité.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes seront toujours exempts de toute fonction officielle soit judiciaire soit administrative ou municipale.

Article 12.

Les sociétés anonymes et les sociétés commerciales de toute nature, — y compris les sociétés industrielles, financières, d'assurance, de transport et d'expédition — qui ont leur siège social sur le territoire de l'une des Parties Contractantes et y existent légalement selon la législation de cette Parties, seront également considérées sur le territoire de l'autre Partie comme ayant une existence légale et elles auront le droit d'ester en justice soit comme demanderesses soit comme défenderesses.

Toutefois, il est convenu que la question de savoir si l'une des susdites sociétés, constituée sur le territoire de l'une des Parties Contractantes, sera admise à exercer son activité sur le territoire de l'autre, reste toujours soumise aux lois et règlements en vigueur à ce sujet sur ce dernier territoire. A cet égard, ainsi qu'en ce qui concerne leur fonctionnement, lesdites sociétés de l'une des Parties Contractantes ne seront pas placées dans le territoire de l'autre dans des conditions moins favorables que celles dans lesquelles sont ou seront placées les sociétés de la nation la plus favorisée.

Ühe Lepinguosalise seltsid ei allu muile või kõrgemaile maksudele, taksidele, lõivudele kontributsioonidele või koormatistele, ükskõik millise nimetuse all, kui neile, millistele alluvad oma maa või enamsoodustatud riigi sarnlevad seltsid.

Les sociétés de l'une des Parties Contractantes ne seront pas assujetties à des droits, taxes, impôts, contributions ou charges, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux auxquels seront assujetties les sociétés similaires nationales ou de la nation la plus favorisée.

Peatükk II.

Kaubandus ja laevandus.

Artikkel 13.

Mõlemad Lepinguosalised püüavad elustada endi vastastikuste kaubanduslikkude suhete arenemist.

Eesti või Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu loodus- või tööstussaadused, mis sisse veetud ühele kummastki maast ja määratud kas tarvitamiseks, laostamiseks, uuesti väljaveoks või transiidiks, ei tohi, mis puutub sisseveosse, väljaveosse, uuesti väljaveosse ja transiidisse, alluda muile või koormavamatele maksudele, taksidele, lisataksidele, lõivudele, kontributsioonidele või üldistele või kohalikkudele kohustustele, kui neile, millistele alluvad enamsoodustatud riigi saadused.

Ükski Lepinguosaline ei tee ükskõik millise artikli väljavedu, mis määratud teise Lepinguosalise territooriumile, olenevaks muist või kõrgemaist maksudest või koormatistest kui neist, mis on peale pandud või võidakse peale panna sama artikli väljaveole igale muule maale.

Kumbki Lepinguosaline kohustub mitte sisse seadma ja tarvitusele võtma teise Lepinguosalise kaubanduse kohta abinõusid, mis ei laieneks kõigi teiste riikide kaubandusele.

Artikkel 14.

Et kindlustada oma vastavatelt maadelt päritolevatele saadustele ülemiste eeskirjade kasutamist, nõuavad Lepinguosalised, et nende territooriumile sisseveetud saadusi ja kaupu saadaks päritolutunnistus, mis tõendab, kui tegemist loodussaadusega, et ta on pärit teise Lepinguosalise maalt, ja kui tegemist tööstussaadusega, et välismaiste tooresainete või poolvalmisainete väärtus on selle Lepinguosalise territooriumil tehtud töö tõttu kasvanud vähemalt $33^1/_3$% võrra.

Päritolutunnistused antakse välja Eestis Majanduseministeeriumi või viimase poolt volitatud riiklikkude asutuste poolt, Kaubandustööstuskoja poolt ja Nõukogude Sotsialist-

Chapitre II.

Commerce et Navigation.

Article 13.

Les deux Parties Contractantes s'efforceront d'activer le développement de leurs relations commerciales réciproques.

Les produits du sol et de l'industrie de l'Estonie ou de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, importés dans l'un des deux pays et destinés soit à la consommation, soit à l'entreposage, soit à la réexportation ou au transit, ne pourront, en ce qui concerne l'importation, l'exportation, la réexportation et le transit, être assujettis à des droits, taxes, surtaxes, impôts, contributions ou obligations générales ou locales autres ou plus onéreux que les produits de la nation la plus favorisée.

Aucune des Parties Contractantes ne fera dépendre l'exportation d'un article quelconque à destination des territoires de l'autre Partie de droits ou charges autres ou plus élevés que ceux qui sont ou seront imposés pour l'exportation du même article à destination de tout autre pays.

Chacune des Parties Contractantes s'engage à ne pas établir et à ne pas appliquer au commerce de l'autre Partie des mesures qui ne s'étendraient pas au commerce de tous les autres Etats.

Article 14.

Pour réserver aux produits originaires de leurs pays respectifs le bénéfice des dispositions ci-dessus, les Parties Contractantes exigeront que les produits et marchandises importés sur leur territoire soient accompagnés d'un certificat d'origine attestant, s'il s'agit d'un produit naturel, qu'il est originaire de l'autre Pays et s'il s'agit d'un produit manufacturé, que la valeur des matières premières ou des produits mi-ouvrés étrangers a subi du fait du travail exercé sur le territoire de cette Partie une augmentation au moins de $33^1/_3$%.

Les certificats d'origine seront délivrés en Estonie, par le Ministère de l'Economie Nationale ou par les institutions d'Etat autorisées par ce dernier, par la Chambre de Commerce

likkude Vabariikide Liidus Välis- ja Sisekaubanduse Rahvakomissariaadi ja tema organite poolt või Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Lääne Kaubanduskoja poolt, samuti nii ühelt kui teiselt poolt iga kvalifitseeritud organisatsiooni poolt vastavalt Lepinguosaliste kokkuleppele.

Päritolutunnistuste vorm määratakse kindlaks Lepinguosaliste ühisel kokkuleppel.

Kui üks Lepinguosaline nõuab päritolutunnistuste viseerimist või legaliseerimist, siis on ka teisel Lepinguosalisel õigus nõuda sama. Viseerimine ning legaliseerimine sünnib maksuta.

Artikkel 15.

Kõiges mis puutub laevade ja nende koormate režiimi, kindlustavad mõlemad Lepinguosalised üksteisele vastastikku enamsoodustatud riigi käsitluse.

Artikkel 16.

1. Mõlemad Lepinguosalised annavad vastastikku üksteisele vaba transiidi teedel, mis on avatuks kuulutatud transiidiks sisemääruste poolt ja neis määrustes ettenähtud tingimustel.

2. Igat liiki kaubad, samuti ka pagas, mis veetakse transiidina läbi ühe Lepinguosalise territooriumi, on vabastatud igasugusest sisseveo, väljaveo ja transiidi maksust, olgu kas nad transporteeritakse otseteel või nad laaditakse maha, laostatakse ja laaditakse uuesti peale transpordi kestvusel. Lao all mõistetakse tollivõimude valve alla asetatud ruume.

3. Kaupade, reisijate ja pagasi vedu Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahel toimetatakse Riias 29. oktoobril 1925 a. sõlmitud Eesti-Nõukogude-Läti vahelise raudtee otseühenduse kohta käiva konventsiooni ja selle konventsiooni juurde kuuluvate juba sõlmitud või tulevikus sõlmitavate lisakokkulepete põhjal.

4. Mis puutub transpordi takside ja raudtee lisatakside võtmisesse Lepinguosaliste poolt, samuti ka transpordi tähtaegadesse ja viisidesse, siis ei tehta mingit vahet niihästi mõlema Lepinguosalise kodanikkude kui ka juriidiliste isikute vahel. Eriti, Eesti raudteed ei võta tarvitusele Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidust mõnesse Eesti jaama või mõnest Eesti jaamast Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liitu või transiidina läbi Eesti

et de l'Industrie et, dans l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, par le Commissariat du Peuple pour le Commerce Extérieur et Intérieur et par ses organes, ou par la Chambre de Commerce Occidentale de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, ainsi que, de part et d'autre, par toute organisation qualifiée suivant accord des Parties Contractantes.

La forme des certificats d'origine sera établie d'un commun accord entre les deux Parties.

Si l'une des Parties Contractantes exige le visa et la légalisation des certificats d'origine, l'autre Partie aura le droit de l'exiger de même. Le visa et la légalisation se font gratuitement.

Article 15.

En tout ce qui concerne le régime des navires et leurs cargaisons les deux Parties Contractantes s'assurent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée.

Article 16.

1. Les deux Parties Contractantes s'accordent réciproquement le libre transit sur les voies déclarées ouvertes au transit par les règlements intérieurs et sous les conditions visées dans lesdits règlements.

2. Les marchandises de toute espèce, ainsi que les bagages, transportés en transit par le territoire d'une des Parties Contractantes, sont exempts du paiement de tout droit d'importation, d'exportation et de transit, qu'ils soient transportés par voie directe ou qu'ils soient, pendant le transport, déchargés, entreposés et chargés de nouveau. On entend par entrepôt les locaux placés sous la surveillance des autorités douanières.

3. Le transport de marchandises, de voyageurs et de bagages entre l'Estonie et l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes s'effectue sur la base de la Convention esto-soviéto-lettonne concernant la communication ferroviaire directe, conclue le 29 octobre 1925 à Riga, et des accords additionnels à cette Convention déjà conclus ou à conclure à l'avenir.

4. Pour la perception par les Parties Contractantes des taxes de transport et des surtaxes de chemins de fer ainsi que pour les délais et les modes de transport, il ne sera fait aucune distinction tant entre les citoyens des deux Parties Contractantes qu'entre les personnes juridiques de ces dernières. En particulier, les chemins de fer estoniens n'appliqueront pas aux marchandises expédiées de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes

saadetavate kaupade kohta kõrgemaid veotariife ja lisatakse kui neid, mis on tarvitusel samas suunas ja samal tee ulatusel analoogiliste Eesti kaupade kohta. Samad eeskirjad võetakse tarvitusele ka Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu raudteede poolt nende kaupade kohta, mis saadetakse Eestist mõnda Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu raudteejaama, või mõnest Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu jaamast Eestisse või transiidina läbi Liidu.

5. Lepinguosalised annavad üksteisele, võimaluse piiris, vastastikku abi raudteetariifide alal ja eriti selles, mis puutub otsetariifide sisseseadmisesse.

6. Raudteetariifid Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu raudtee liinidel, mis viivad Eesti sadamate poole ja ümberpöördult, peavad olema määratud, kusjuures kõik muud tingimused võrdsed, mis puutub Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu transiitkaupade transporteerimisesse läbi Eesti, vähemalt sama soodsatel alustel kui Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu raudteedel, mis viivad kolmandate maade Baltimerel asuvate sadamate poole.

7. Eestist Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liitu minevate transiitkaupade veotariifid arvutatakse Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu raudteedel transiittariifi järgi, kui sarnane tariif on maksma pandud, või väljaveotariifi järgi, kui see väljaveotariif on tarvitusel Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu kaupade kohta Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu raudteedel, mis viivad transiitkaubad kuni piirijaamani või vastavasse sadamasse. Liidu kaupade kohta, mis tulevad Liidust või sinna lähevad transiidina läbi Eesti, võetakse viimase territooriumil tarvitusele kõige madalamad maksvusel olevad raudtee transiittariifid.

8. On kokku lepitud, et reisijate, pagasi ja kaupade veotingimused mõlema Lepinguosalise raudteedel kui ka vee- ja maateedel on igas suhtes identsed tingimustele, mis tarvitusel enamsoodustatud riigi reisijate, pagasi ja kaupade veo kohta.

à destination d'une gare estonienne ou à celles expédiées d'une gare estonienne à destination de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, ou à celles expédiées en transit par l'Estonie, des tarifs de transport et des surtaxes plus élevés que ceux appliqués dans la même direction et pour la même longueur de chemin aux marchandises estoniennes analogues. Les mêmes dispositions seront appliquées par les chemins de fer de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes aux marchandises expédiées de l'Estonie à destination d'une des gares de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes ou d'une gare de l'Union à destination de l'Estonie ou en transit par l'Union.

5. Les Parties Contractantes se prêteront, dans la mesure du possible, une aide mutuelle dans le domaine des tarifs ferroviaires et spécialement en ce qui concerne l'établissement de tarifs directs.

6. Les tarifs ferroviaires sur les lignes de chemins de fer de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, conduisant vers les ports estoniens et vice-versa, doivent être établis, toutes conditions égales d'ailleurs, en ce qui concerne le transport des marchandises de transit de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes à travers l'Estonie, sur des bases au moins aussi avantageuses que sur les chemins de fer de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes conduisant aux ports des pays tiers situés sur la Baltique.

7. Les tarifs de transport des marchandises de transit de l'Estonie en l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes seront calculés sur les chemins de fer de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes d'après le tarif de transit, si un tel tarif est mis en vigueur, ou d'après le tarif d'exportation, si, sur les chemins de fer de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes conduisant les marchandises en transit jusqu'à la gare frontière ou port correspondant le tarif d'exportation est applicable aux marchandises de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes. Aux marchandises de l'Union venant de l'Union ou y allant en transit à travers l'Estonie seront appliqués sur le territoire de cette dernière les tarifs ferroviaires de transit les plus réduits qui soient en vigueur.

8. Il est bien entendu que les conditions de transport de passagers, bagages et marchandises sur les voies ferroviaires ainsi que sur les cours d'eau et les routes de chacune des Parties Contractantes seront, sous tous les rapports, identiques aux conditions applicables au transport des passagers, bagages et marchandises de la nation la plus favorisée.

Artikkel 17.

1. Et teostada väliskaubanduse monopoli, mis Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu seaduste järgi kuulub Liidu Valitsusele, luuakse Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Saatkonna juures Eestis Kaubanduslik Esindus asukohaga Tallinnas.

2. Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Kaubandusliku Esinduse ülesandeks on:

a) arendada kaubanduslikke ja majanduslikke suhteid Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahel, samuti ka kaitsta Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu huvisid väliskaubanduse alal;

b) korraldada Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu nimel väliskaubandust Eestiga;

c) teostada väliskaubandust Eestiga Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu nimel.

Artikkel 18.

Kaubanduslik Esindaja ja tema abi kuuluvad Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Saatkonna diplomaatlikku koosseisu ja nad kasutavad kõiki õigusi ja eesõigusi, mis tunnustatud diplomaatlikkude saatkondade liikmetele. Kaubandusliku Esinduse ametlikud ruumid, mis asuvad Tallinnas, kasutavad eksterritoriaalsust.

Kaubanduslikul Esindusel on õigus tarvitada shifrit.

Kaubandusliku Esinduse liikmed, kes on Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu kodanikud ja kes on nimetatud ning saadetud Tallinnasse Liidu Välis- ja Sisekaubanduse Rahvakomissariaadi poolt, on vabastatud Eestis maksust tulu pealt, mida nad saavad Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu teenistuses. Siiski, see vabastus ei käi rohkem kui 30 isiku kohta.

Tarviduse korral asutada Kaubandusliku Esinduse osakondi, määratakse nende asukohad kindlaks kokkuleppel Lepinguosaliste vahel.

Artikkel 19.

Kuna Kaubanduslik Esindus teotseb igas suhtes Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsuse arvel, siis võtab viimane vastutuse oma peale kõigi oma Kaubandusliku

Article 17.

1. Pour exercer le monopole du commerce extérieur qui, d'après les lois de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, appartient au Gouvernement de l'Union, une Représentation Commerciale ayant son siège à Tallinn sera créée au sein de la Légation de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes en Estonie.

2. La Représentation Commerciale de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes sera chargée:

a) d'activer le développement des relations commerciales et économiques entre l'Estonie et l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes ainsi que de défendre les intérêts de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes dans le domaine du commerce extérieur;

b) de régler au nom de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes le commerce avec l'Estonie;

c) d'exercer le commerce extérieur avec l'Estonie au nom de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes.

Article 18.

Le Représentant Commercial et son adjoint appartiendront au personnel diplomatique de la Légation de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, et jouiront de tous les droits et privilèges reconnus aux membres des missions diplomatiques. Les locaux officiels de la Représentation Commerciale, sis à Tallinn, bénéficieront de l'exterritorialité.

La Représentation Commerciale aura le droit de se servir du chiffre.

Les membres de la Représentation Commerciale, ressortissants de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, nommés et envoyés à Tallinn par le Commissariat du Peuple du Commerce Extérieur et Intérieur de l'Union, seront exemptés en Estonie de l'impôt sur le revenu qu'ils pourront tirer au service du Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes. Toutefois cette exemption ne s'appliquera qu'à un maximum de 30 personnes.

En cas de nécessité d'établir des succursales de la Représentation Commerciale, les sièges de ces dernières seront fixés sur un accord à intervenir entre les Parties.

Article 19.

La Représentation Commerciale agissant à tous égards pour le compte du Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, celui-ci assumera la responsabilité

Esindaja või seks vastavalt volitatud Esinduse liikmete poolt sõlmitud tehingute eest.

Kaubanduslik Esindus on vabastatud kohustusest lasta end sisse kanda kaubandusregistrisse, kuid ta on kohustatud avaldama järjekindlalt Riigi Teatajas nende Esinduse liikmete nimed, kel on volitus teda esindada. Sel volitusel on kohustav jõud kõigi tehingute suhtes kuni momendini, mil Kaubandusliku Esinduse hoolel teatavaks tehakse Riigi Teatajas, et Esinduse juures kvalifitseeritud mõne kohustuse täitja volitused on lõppenud.

Artikkel 20.

Kohtulikud küsimused, mis võiksid tekkida Kaubandusliku Esinduse poolt Eestis sõlmitud kaubanduslikkude tehingute suhtes, korraldatakse vastavalt Eesti materjaalsetele ja protsessi seadustele, kuna siiski on kokku lepitud, et kui tehingu osaliste vahel ses suhtes on olemas kokkulepe, lubatakse Nõukogude jurisdiktsiooni tehingute jaoks, mis sõlmitud Eestis, kuid mis kuuluvad täitmisele Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidus.

Artikkel 21.

Juriidilisi akte, mis tehtud Kaubandusliku Esinduse poolt Eestis ja mis seovad Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liitu, samuti ka nende aktide majanduslikke tulemusi, käsitletakse Eesti seaduste järgi ja nad alluvad Eesti kohtule. Siiski, arvestades vastutusega, mis käesoleva Lepingu art. 19-da põhjal langeb Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidule Kaubandusliku Esinduse poolt teostatud tehingute eest, ei võeta tarvitusele preventiivse iseloomuga juriidilisi ega ka administratiivse iseloomuga abinõusid Kaubandusliku Esinduse ja tema osakondade varanduste suhtes.

Artikkel 22.

Mis puutub juba jõusseastunud kohtuotsustesse, siis võib asuda nende täitmisele Eestis asuvate Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu varanduste peale aresti panemise teel, välja arvatud esemed, mis rahvusvahelise õiguse üldiste normide põhjal kuuluvad riigi suveräniteedi õiguste valdamise alla või mida kasutatakse diplomaatilise, konsulaar või kaubanduslikkude esinduste ametliku tegevuse jaoks.

de toutes les transactions conclues par son Représentant Commercial ou par les membres de la Représentation dûment autorisés à cet effet.

La Représentation Commerciale sera exemptée de l'obligation de se faire inscrire au registre du commerce, mais sera tenue de faire paraître successivement dans le Journal Officiel (Riigi Teataja) les noms des membres de la Représentation qui ont qualité pour la représenter. Cette qualité aura force obligatoire pour ce qui concerne toute transaction jusqu'à ce que, par les soins de la Représentation Commerciale, il ait été rendu public dans le Journal Officiel (Riigi Teataja) que les fonctions du titulaire d'une charge qualifiée près la Représentation ont pris fin.

Article 20.

Les questions judiciaires qui pourraient surgir au sujet des transactions commerciales passées par la Représentation Commerciale en Estonie seront réglées conformément aux lois matérielles et de procédure estonienne, étant entendu toutefois que, dans le cas où un accord à cet égard existerait entre les parties au contrat, la juridiction soviétique serait admise pour les transactions passées en Estonie, mais exécutoires en l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes.

Article 21.

Les actes juridiques faits par la Représentation Commericale en Estonie et liant l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, ainsi que les résultats économiques desdits actes seront traités d'après les lois estoniennes et soumis à la juridiction estonienne. Toutefois, considérant la responsabilité incombant, du fait du paragraphe 19 du présent Traité, à l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes pour les transactions effectuées par la Représentation Commerciale, il ne sera recouru, ni à des mesures juridiques de nature préventive, ni à des mesures de caractère administratif par rapport aux biens de la Représentation Commerciale et de ses succursales.

Article 22.

En ce qui concerne les jugements déjà entrès en vigueur, il pourra être procédé à leur exécution par voie de contrainte sur les biens de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes en Estonie, sauf quant aux objets qui, suivant les règles générales du droit international, sont destinés à l'exercice des droits de souveraineté ou servent à l'activité officielle des représentations diplomatiques, consulaires ou commerciales.

Peatükk III.

Üldeeskirjad.

Artikkel 23.

Käesoleva lepingu eeskirjad ei laiene õigustele või soodustustele, mis antud või edaspidi antakse:

1) Kummagi Lepinguosalise poolt mõnele naabrimaale, et hõlbustada piiriläbikäimist ribas, mis ei ületa 15 klm.

2) Kummagi Lepinguosalise poolt mõnele kolmandale maale sõlmitud või tulevikus sõlmitava tolliuniooni põhjusel.

3) Eesti poolt Soomele, Lätile või Leedule.

4) Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu poolt Soomele, Lätile või Leedule ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu kontinentaal piiririikidele Aasias.

Artikkel 24.

Mõlemad Lepinguosalised kohustuvad alustama kolme kuu jooksul läbirääkimisi kaubandusliku vahekohtu lepingu, tsiviilasjus kohtuliku abiandmise konventsiooni, Peipsi ja Pihkva järvedes kalapüügi ja kalapüügi kaitse kohta käiva konventsiooni ja veterinär-sanitärkonventsiooni sõlmimiseks.

Artikkel 25.

Käesolev Leping, mis on redigeeritud kahes prantsuskeelses eksemplaris, ratifitseeritakse ja tema ratifikatsioonikirjade vahetamine teostatakse Moskvas niipea kui võimalik.

Käesolev Leping astub jõusse 15-dal päeval pärast tema ratifikatsioonikirjade vahetamist.

Käesolev Leping on sõlmitud 3 aasta peale. Kui selle tähtaja möödumisel ükski Lepinguosaline ei teata oma soovist seda lõpetada, jääb käesolev leping jõusse 6 kuuks arvates kuupäevast, mil üks Lepinguosaline teatab teisele oma kavatsusest teda üles öelda.

Selle tõenduseks kirjutasid Täisvolinikud käesolevale Lepingule alla ja varustasid ta oma pitseritega.

Tehtud Tallinnas, 17. mail tuhat üheksasada kakskümmend üheksa.

K. Päts. A. Petrovski.
A. Piip. I. Smirnoff.
K. Virma. M. Kaufmann.
Max Hurt. B. Rosenblum.

Chapitre III.

Dispositions générales.

Article 23.

Les dispositions du présent Traité ne s'étendent pas aux droits ou faveurs accordés ou qui seront accordés:

1) par chacune des Parties Contractantes à un pays voisin pour faciliter le trafic frontalier dans une zone ne dépassant pas 15 klm.;

2) par chacune des Parties Contractantes à un pays tiers à raison d'une union douanière conclue ou qui sera conclue à l'avenir;

3) par l'Estonie à la Finlande, à la Lettonie ou à la Lithuanie;

4) par l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes à la Finlande, à la Lettonie ou à la Lithuanie et aux Etats Continentaux limitrophes de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes en Asie.

Article 24.

Les deux Parties Contractantes s'engagent à entamer dans un délai de trois mois des négociations quant à la conclusion d'un traité concernant l'arbitrage commercial, d'une convention sur l'assistance judiciaire en matière civile, d'une convention concernant la pêche et la protection de la pêche dans les lacs de Peipus et Pskov et d'une convention vétérinaire-sanitaire.

Article 25.

Le présent Traité qui est rédigé en double expédition française sera raitifié et l'échange des ratifications en sera effectué à Moscou aussitôt que faire se pourra.

Le présent Traité entrera en vigueur le 15-ème jour après l'échange des instruments de sa ratification.

Le présent Traité est conclu pour une durée de 3 ans. Si à l'expiration de ce délai, aucune des Parties Contractantes ne déclare son intention d'y mettre fin, le présent Traité restera en vigueur 6 mois à compter de la date où l'une des Parties Contractantes informera l'autre de son intention de le dénoncer.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Traité et l'ont revêtu de leurs cachets.

Fait à Tallinn, le 17 mai mil neuf cent vingt-neuf.

K. Päts. A. Petrovski.
A. Piip. I. Smirnoff.
K. Virma. M. Kaufmann.
Max Hurt. B. Rosenblum.

Lõpuprotokoll.

Tänasest kuupäevast Kaubanduselepingule allakirjutamise silmapilgul otsustasid mõlemad Lepinguosalised täpsamalt ära määrata tema teatud klauseleid, samuti ka nende käsitlemise tingimusi alljärgnevate eeskirjade kohaselt.

Artikkel esimese juurde.

On kokku lepitud, et artikkel 1-se eeskirjad ei riiva milleski sisemaalisi ettekirjutusi passide viisade kohta.

Artikkel 7. juurde.

Mõlemad Lepinguosalised teatavad üksteisele vastastikku asutuse, kes on volitatud välja andma artikkel 7-da viimases lõikes nõutud tõestust.

Artikkel 9. juurde.

On kokku lepitud, et väljenduse all „konsul" mõistetakse peakonsuleid, konsuleid, asekonsuleid ja konsulaaragente.

Artikkel 12. juurde.

Lepinguosalised kinnitavad, et eesõigused, mis ühe poolt neist antud enamsoodustatud riigi igat liiki aktsiaseltsidele, kaubandusühingutele ja teistele juriidilistele isikutele, laiendatakse samuti teise Lepinguosalise riiklikkudele majanduslikkudele organisatsioonidele, mis moodustatud vastavalt selle viimase riigi seadustele.

Artikkel 15. juurde.

On kokku lepitud, et käesoleva artikli eeskirjad ei käi rannasõidu kohta.

Artikkel 16. juurde.

1. Riivamata artikkel 16-da 1-se paragrahvi eeskirju, kasutab Eesti, mis puutub tema saaduste transiidisse läbi Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu territooriumi, kõiki neid õigusi, mis tunnustatud Liidu seadusandluse ja rahvusvaheliste lepingute põhjal, maadele, kellel olemas Liiduga kaubanduseleping.

2. Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liit on nõus andma Eesti tekstiilsaadustele transiidiõiguse läbi Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu territooriumi raudteedel Kingisepp-Mandshuuria ja Pihkva-Mandshuuria.

3. Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu riiklikkudel kaubandus- ja trans-

Protocole final.

Au moment de signer le Traité de Commerce en date de ce jour, les deux Parties Contractantes on décidé de préciser certaines de ses clauses ainsi que leurs conditions d'application suivant les dispositions ci-après:

Ad Article premier.

Il est bien entendu que les dispositions de l'article 1-er ne dérogent en rien aux prescriptions internes concernant le visa des passeports.

Ad Article 7.

Les deux Parties Contractantes se notifieront réciproquement l'institution autorisée à délivrer l'attestation requise par le dernier alinéa de l'article 7.

Ad Article 9.

Il est convenu que sous l'expression „consul" on entend les Consuls Généraux, les Consuls, les Vice-Consuls et les Agents consulaires.

Ad Article 12.

Les Parties Contractantes affirment que les privilèges accordés par l'une d'elles aux sociétés anonymes de toute espèce, aux associations commerciales et aux autres personnes juridiques de la nation la plus favorisée seront étendus également à toutes les organisations économiques d'Etat de l'autre Partie Contractante établie conformément aux lois de cette dernière.

Ad Article 15.

Il est entendu que les dispositions du présent articles ne s'appliquent pas au cabotage.

Ad Article 16.

1. Sans préjudice des dispositions du paragraphe 1 de l'article 16, l'Estonie jouira en ce qui concerne le transit de ses produits à travers le territoire de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes de tous les droits reconnus, en vertu de la législation et des traités internationaux de l'Union, aux pays ayant avec l'Union un traité de commerce.

2. L'Union des Républiques Soviétistes Socialistes consent à accorder aux produits textiles estoniens le droit de transit à travers le territoire de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes sur les voies ferroviaires Kingisepp-Mandshuria et Pskov-Mandshuria.

3. Les organisations commerciales et de transport d'Etat de l'Unoin des Républiques

pordi organisatsioonidel, samuti ka ühistegelistel organisatsioonidel on õigus Eestis:

a) tarvitada soodsatel tingimustel sadamate seadiseid ja ladusid, mis Eesti riigile kuuluvad;

b) rentida maatükke ja ehitada nendel ladusid, elevaatoreid, külmetusladusid ja ehitada sadamate territooriumile teisi transpordiks vajalikke seadiseid.

Tarvitamise ja kasutamise tingimused määratakse kindlaks Lepinguosaliste vahel sõlmitavates erilistes kasutamise lepingutes.

Artikkel 18. juurde.

1. Käesoleva lepingu ja eriti artikkel 18-da eeskirjad ei takista Kaubanduslikule Esindusele kohtuaktide kättetoimetamise täitmist.

2. „Kaubandusliku Esinduse ametlikkude ruumide" all mõistetakse keskasutuse kui ka tema sektsioonide ruume, mis asuvad samas majas, kus Kaubanduslik Esinduski.

3. Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu delegatsioon ei korda oma nõudmist, et määrataks kindlaks osakondade ja Kaubandusliku Esinduse Nõukogu liikmete õigused selles, mis puutub nende eksterritoriaalsusesse, kuna Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu delegatsioonil oli juhus deklareerida käesoleva lepingu läbirääkimiste jooksul, et praegusel silmapilgul ei ole tarvidust asutada nii üht kui teisi.

Kui peale tehingute kasvamist siiski vajalikuks osutub nimetada Kaubandusliku Esinduse nõukogu liikmeid või asuda osakondade avamisele, siis reserveerib Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsus endale õiguse üles tõsta diplomaatilisel teel nende eksterritoriaalsuse küsimust.

Käesolev Protokoll moodustab lahutamatu osa tänasel kuupäeval allakirjutatud Kaubanduselepingust.

Tehtud Tallinnas, 17. mail 1929. a.

K. Päts.	A. Petrovski.
A. Piip.	J. Smirnoff.
K. Virma.	M. Kaufmann.
Max Hurt.	B. Rosenblum.

Soviétistes Socialistes, ainsi que les organisations coopératives auront le droit en Estonie:

a) de faire usage, à des conditions avantageuses, d'installations et d'entrepôts de ports appartenant à l'Etat estonien;

b) de prendre à bail des lots de terre et d'y construire des entrepôts, des élévateurs, des entrepôts frigorifiques et de construire sur le territoire des ports d'autres installations nécessaires aux transports.

Les conditions d'usage et d'exploitation seront fixées dans des traités spéciaux d'exploitation à conclure entre les Parties Contractantes.

Ad Article 18.

1. Les dispositions du présent Traité et notamment de l'article 18 ne s'opposeront pas à l'exécution des significations d'actes à la Représentation Commerciale.

2. On entend sous l'expression „locaux officiels de la Représentation Commerciale" les locaux de l'administration centrale ainsi que de ses sections qui se trouvent dans la même maison que la Représentation Commerciale.

3. La délégation de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes n'insiste pas sur la détermination des droits des succursales et des membres du Conseil de la Représentation Commerciales en ce qui concerne leur exterritorialité, vu que la Délégation de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, au cours des négociations du présent traité, a eu l'occasion de déclarer qu'au moment actuel il n'est pas nécessaire de les établir, ni les uns ni les autres.

Si, cependant, après l'accroissement des transactions, il y a nécessité de nommer des membres du conseil de la Représentation Commerciale ou de procéder à l'ouverture de succursales, le Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes se réserve le droit de soulever par voie diplomatique la question de leur exterritorialité.

Le présent Protocole fait partie intégrante du Traité de Commerce signé à la date de ce jour.

Fait à Tallinn, le 17 mai 1929.

K. Päts.	A. Petrovski.
A. Piip.	I. Smirnoff.
K. Virma.	M. Kaufmann.
Max Hurt.	B. Rosenblum.

Tallinnas, 17. mail 1929. a.

Härra Esimees,

Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelise kaubanduselepingu sõlmimise läbirääkimiste pidamiseks määratud Eesti delegatsiooni nimel on mul au kinnitada Teile järgmist:

Eesti delegatsioon konstateerib, et peaaegu kõik Eesti poolt sõlmitud kaubanduselepingud sisaldavad erilise klauseli, mis reserveerib Eestile võimaluse anda Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidule erilisi soodustusi, milledele kolmandad riigid ei saa pretendeerida. See politika, mida alustati kohe pärast rahulepingu sõlmimist Eesti ja Vene Sotsialistliku Föderatiivse Nõukogude Vabariigi vahel, on tundnud ainult väga harvu erandeid. Temast on nüüd järjekindlalt kinni peetud, nii et kõne all olev klausel leidub kõigis hiljuti sõlmitud lepinguis.

Eesti Valitsusel on kavatsus jätkata seda politikat kõigis teiste maadega sõlmitavais kaubanduselepinguis. Kui siiski mõni leping ei peaks sisaldama nõukogude klauselit, siis on Eesti Valitsus valmis võtma tarvitusele kõik tarvilikud abinõud, et see leping ei moodustaks takistust Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidule eriti soodustatud riigi käsitluse kasutamise andmiseks niipea kui mõlemad pooled lepivad kokku sarnase käsitluse maksmapaneku aja kohta. Siiski ei käi see deklaratsioon riikide kohta, mis ette nähtud tänasel kuupäeval sõlmitud Lepingu art. 23-da p. 3-s.

Võtke vastu, Härra Esimees, mu sügava lugupidamise kinnitus.

K. Päts.

Tema Ekstsellents
Härra A. Petrovski,
Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide
Liidu Delegatsiooni Esimees.

Tallinn.

Tallinn, le 17 mai 1929.

Monsieur le Président,

Au nom de la délégation estonienne chargée des négociations pour la conclusion d'un Traité de Commerce entre l'Estonie et l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, j'ai l'honneur de vous confirmer ce qui suit:

La délégation estonienne constate que presque tous les Traités de commerce conclus par l'Estonie renferment une clause particulière reservant à l'Estonie la faculté d'octroyer à l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes des faveurs spéciales auxquelles les Etats tiers ne sauraient prétendre. Cette politique inaugurée dès après la conclusion du Traité de Paix entre l'Estonie et la République Socialiste Fédérative des Soviets de Russie n'a connu que de très rares exceptions. Elle est maintenant systématiquement poursuivie de telle sorte que la clause en question se trouve dans tous les traités récemment conclus.

Le Gouvernement estonien a l'intention de continuer cette politique dans tous les traités de commerce à conclure avec les autres pays. Si, néanmoins, un traité quelconque venait à ne pas renfermer la clause soviétique, le Gouvernement estonien est prêt à prendre toutes les mesures nécessaires pour que ce traité ne constitue point un obstacle pour l'octroi à l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes de la jouissance du traitement de la nation spécialement favorisée, dès que les deux Parties auraient convenu du moment de l'établissement d'un tel traitement. Toutefois cette déclaration ne concerne pas les Etats visés au p. 3 de l'article 23 du Traité de Commerce en date de ce jour.

Veuillez agréer, Monsieur le Président, l'assurance de ma haute considération.

K. Päts.

Son Excellence
Monsieur A. Petrovski,
Président de la Délégation de
l'Union des Républiques Soviétistes
Socialistes.
Tallinn.

Tallinnas, 17. mail 1929. a.

Härra Esimees,

Teie adresseerisite lahkesti mulle järgmise sisuga kirja:

„Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelise kaubanduslepingu sõl-

Tallinn, le 17 mai 1929.

Monsieur le Président,

Vous avez bien voulu m'adresser la lettre de la teneur suivante:

„Au nom de la délégation estonienne chargée des négociations pour la conclusion

mimise läbirääkimiste pidamiseks määratud Eesti delegatsiooni nimel on mul au kinnitada Teile järgmist:

Eesti delegatsioon konstateerib, et peaaegu kõik Eesti poolt sõlmitud kaubanduselepingud sisaldavad erilise klauseli, mis reserveerib Eestile võimaluse anda Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidule erilisi soodustusi, milledele kolmandad riigid ei saa pretendeerida. See politika, mida alustati kohe pärast rahulepingu sõlmimist Eesti ja Vene Sotsialistliku Föderatiivse Nõukogude Vabariigi vahel on tundnud ainult väga harvu erandeid. Temast on nüüd järjekindlalt kinni peetud, nii et kõne all olev klausel leidub kõigis hiljuti sõlmitud lepinguis.

Eesti Valitsusel on kavatsus jätkata seda politikat kõigis teiste maadega sõlmitavais kaubanduselepinguis. Kui siiski mõni leping ei peaks sisaldama nõukogude klauselit, siis on Eesti Valitsus valmis võtma tarvitusele kõik tarvilikud abinõud, et see leping ei moodustaks takistust Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidule eriti soodustatud riigi käsitluse kasutamise andmiseks niipea kui mõlemad pooled lepivad kokku sarnase käsitluse maksmapaneku aja kohta. Siiski ei käi see deklaratsioon riikide kohta, mis ette nähtud tänasel kuupäeval sõlmitud Lepingu art. 23-da p. 3-s."

Mul on au võtta seda teatavaks ja ma palun Teid, Härra Esimees, vastu võtta minu sügava lugupidamise kinnitus.

A. Petrovski.

Tema Ekstsellents
Härra K. Päts,
Eesti Vabariigi Delegatsiooni
Esimees.

Tallinnas.

d'un Traité de Commerce entre l'Estonie et l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, j'ai l'honneur de vous confirmer ce qui suit:

La délégation estonienne constate que presque tous les Traités de commerce conclus par l'Estonie renferment une clause particulière reservant à l'Estonie la faculté d'octroyer à l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes des faveurs spéciales auxquelles les Etats tiers ne sauraient prétendre. Cette politique inaugurée dès après la conclusion du Traité de Paix entre l'Estonie et la République Socialiste Fédérative des Soviets de Russie n'a connu que de très rares exceptions. Elle est maintenant systématiquement poursuivie de telle sorte que la clause en question se trouve dans tous les traités récemment conclus.

Le Gouvernement estonien a l'intention de continuer cette politique dans tous les traités de commerce à conclure avec les autres pays. Si, néanmoins, un traité quelconque venait à ne pas renfermer la clause soviétique, le Gouvernement estonien est prêt à prendre toutes les mesures nécessaires pour que ce traité ne constitue point un obstacle pour l'octroi à l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes de la jouissance du traitement de la nation spécialement favorisée, dès que les deux Parties auraient convenu du moment de l'établissement d'un tel traitement. Toutefois cette déclaration ne concerne pas les Etats visés au p. 3 de l'article 23 du Traité de Commerce en date de ce jour."

J'ai l'honneur d'en prendre acte et je vous prie d'agréer, Monsieur le Président, l'assurance de ma haute considération.

A. Petrovski.

Son Excellence
Monsieur K. Päts,
Président de la Délégation de la
République d'Estonie.

Tallinn.

No. 132-W. Tallinnas, 17. mail 1929. a.

Härra Minister,

Toetudes käesoleval päeval allakirjutatud Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelise Kaubanduselepingu artikkel 14-da viimasele lõikele, on mul au Teile kinnitada, et Eesti Valitsus ei nõua tulevikus nende päritolutunnistuste viisat ega legaliseerimist oma konsulaaresindajate poolt välismaal, mis välja antud Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu kaupade jaoks ülal-

No. 132-W. Tallinn, le 17 mai 1929.

Monsieur le Ministre,

Me référant au dernier alinéa de l'article 14 du Traité de Commerce entre l'Estonie et l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes, signé en date de ce jour, j'ai l'honneur de vous confirmer que le Gouvernement estonien n'exigera pas le visa et la légalisation par ses représentants consulaires à l'étranger des certificats d'origine délivrés pour les marchandises de l'Union par les institutions

nimetatud artikli teises lõikes ettenähtud asutuste ja organisatsioonide poolt.

Palun Teid mind lahkesti informeerida, et Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsus on nõus omalt poolt mitte nõudma Eesti kaupade jaoks väljaantud päritolutunnistuste viisat ja legaliseerimist.

Võtke vastu, Härra Minister, minu sügava lugupidamise kinnitus.

J. Lattik.

Tema Ekstsellents
Härra A. Petrovski,
Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide
Liidu Minister.

Tallinn.

et organisations visées dans l'alinéa 2 de l'article susmentionné.

Je vous prie de bien vouloir m'informer que le Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes est disposé de son côte à ne pas exiger le visa et la légalisation des certificats d'origine délivrés pour les marchandises estoniennes.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

J. Lattik.

Son Excellence
Monsieur A. Petrovski,
Ministre de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes.

Tallinn.

Tallinnas, 17. mail 1929.

Härra Minister,

Kinnitades Teie kirja nr. 132-W, tänasest kuupäevast, kättesaamist, on mul au Teid informeerida, et Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsus on nõus mitte nõudma nende päritolutunnistuste viseerimist ja legaliseerimist Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu konsulaaresindajate poolt välismaal, mis on välja antud Eesti kaupade jaoks tänasel kuupäeval allakirjutatud Kaubanduselepingu artikkel 14-da teises lõikes nimetatud asutuste ja organisatsioonide poolt.

Võtke vastu, Härra Minister, minu sügava lugupidamise kinnitus.

A. Petrovski.

Tema Ekstsellents
Härra J. Lattik,
Eesti Vabariigi Välisminister.

Tallinn.

Tallinn, le 17 mai 1929.

Monsieur le Ministre,

En vous accusant réception de votre lettre No. 132-W, en date de ce jour, j'ai l'honneur de vous informer que le Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes est d'accord de ne pas exiger le visa et la légalisation par les représentants consulaires de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes à l'étranger des certificats d'origine délivrés pour les marchandises estoniennes par les institutions et organisations visées dans l'alinéa 2 de l'article 14 du Traité de Commerce signé en date de ce jour.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

A. Petrovski.

Son Excellence
Monsieur J. Lattik,
Ministre des Affaires Etrangères
de la République d'Estonie.

Tallinn.

Vabariigi Valitsuse poolt 27. juulil 1929 a. Riigivapi seaduse (RT 117/118 — 1925) § 4 märkuse põhjal antud

493. Määrus riigivapi tarvitamise kohta.

Lubatakse tarvitada suurt riigivappi maaväe ohvitseride ja kv.-ametnikkude vöö pandlal.

Riigivanem O. Strandman.

Kaitseminister Osk. Köster.

Riigisekretär K. Terras.

---

494. Vabariigi Valitsuse otsus 31. juulist 1929 a. Garnisoni määrustiku muutmise kohta.

Muuta Vabariigi Valitsuse poolt 10. oktoobril 1928 a. kinnitatud Garnisoni määrustiku § 197 ja panna maksma järgmises redaktsioonis:

§ 197. Kõikidesse relvade, laskemoona ja lõhkeainete ladudesse sissepääsu lubadel peab olema ära tähendatud: 1) isiku nimi ja perekonnanimi, 2) amet, 3) isikutunnistuse number, 4) sissepääsemise otstarve ja 5) maksvuse tähtaeg. Luba peab olema varustatud selle

isiku päevapildiga, kellele ta on välja antud, ja väljaandja asutise ülema allkirjaga ja pitsatiga. Kui loa omanikule on lubatud ametimehi või töölisi ladudesse või ladude piirkonda kaasa võtta, ladusid avada, varustust ja varandust välja või sisse viia, peab see olema loal tähendatud.

Lubasid väljaandev asutis saadab load ja pitsati (plommi) mudelid vastavas eksemplaride arvus komandandile kinnitamiseks. Komandant, jõudnud selgusele esitatud lubade tõepärasuses, määrab kindlaks aja, mille kestvusel laos või piirkonnas võib viibida, kinnitab load ja pitsati (plommi) mudelid oma allkirjaga ning ametipitsatiga, annab ühe eksemplari loast laoomanikule ja teised eksemplarid ning pitsati (plommi) mudelid saadab vastavatele vahtkondadele käsitamiseks.

Load relvade, lõhkeainete ja laskemoona ladudesse ja nende piirkonda sissepääsemiseks annab välja: kui laod kuuluvad keskasutistele — varustusevalitsuse relvistusosakonna ülem, kui nad kuuluvad diviisidele — diviisiülem või viimaselt volitatud isik, ja kui väeosadele — väeosaülem.

Riigivanem O. Strandman.

Kaitseminister Osk. Köster.

Riigisekretär K. Terras.

---

495. Majanduseministri teadaanne.

Teatan käesolevaga, et Tulitikkude valmistamise ja müügi seaduse § 9 alusel on alates 1. augustist 1929 a. kuni 31. jaanuarini 1930 a. tulitikutoosi sisemaa müügihind kindlaks määratud kolme sendi peale.

Majanduseminister J. Zimmermann.

Eriliste käskude täitja ametnik (allkiri).

---

496. Määrus liitrohtude ja doseeritud preparaatide kohta.

Alus: Tolli-põhitariifi I A, § 113 p.p. 1 ja 2 märkus (RT 4/5 — 1924).

Pannakse maksma juuresolev sisseveoks lubatud liitrohtude ja doseeritud preparaatide nimekiri, mis tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse poolt kokkuleppel Majanduseministriga on kokku seatud.

See määrus hakkab maksma tema avaldamise päevast arvates.

27. juulil 1929 a. Nr. 3324.

Majanduseminister J. Zimmermann.

Sisseveoks lubatud liitrohtude ja doseeritud preparaatide nimekirja esimene täiendus.

Sisseveo-tollitariifi § 113 p.p. 1 ja 2 märkuse juurde ja Riigi Teatajas 69 — 1928 a. avaldatud nimekirja täienduseks.

Antud Rahva tervishoiu korraldamise seaduse § 4 p. 26 ja tolli-põhitariifide sisseveotariifi § 113 märkuse põhjal.

(Ühe tähega märgitud preparaadid on müügile lubatud apteekidest ka ilma arstitäheta, kahe tähega — ainult arstitähega, kuna kolme tähega märgitud preparaatide kordamiseks apteekide signatuuride järgi tuleb nõuda arstiallkirja uuendust; apteekidest müügile määratud liitrohtude ja doseeritud preparaatide müük tarvitajatele rohukauplustest on keelatud.)

*** Acetylarsan-ampullid (Laboratoire des Produits „Usines du Rhone“)
*** Adrenaliini lahus (1:1000) (Siegfried)
* Agitanol drazeed (Heyden)
* Aliwal-tabletid ja -ampullid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
** Antiwirus colibacillaire (La Biotherapie)
** Antiwirus puerperal (La Biotherapie)
** Antiwirus staphylococcique (La Biotherapie)
** Antiwirus streptococcique (La Biotherapie)
** Antiwirus streptostaphylococcique (La Biotherapie)
** Belladonna-Neutralon (Schering-Kahlbaum)
** Biliwaccin antityphique (La Bioterapie)
* Browalyltabletid (Siegfried)
** Choleflawin pärlid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
** Cibalgin-tabletid (Pabianiitse keemiatööstuse aktsiaselts)
** Compral-tabletid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
* Desencin-tabletid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
* Desitin, salv, suppositooriumid, oovulid, puuder (Desitin Werke)
* Ecobol-kapslid (Riedel)
* Distol-kapslid (Chinoin)
* Dolorsan (Opfermann)
** Gardan-tabletid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
* Granugenol-kapslid (Knoll)
** Hexeton-pärlid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
* Neodorm-tabletid (Knoll)
** Nowonal-tabletid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
* Panflawin-pastillid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
** Pernocton-ampullid (Riedel)

* Recresal (Chemische Werke vorm H. 5 E. Albert)
** Salygran-ampullid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
** Silargel-tabletid (Heyden)
*** Spiricid-tabletid (J.G. Farbenindustrie A.G.)
** Thyroxin, tabletid ja ampullid (Schering-Kahlbaum; Hoffmann & Roche)
** Tonophosphan ampullides (J.G. Farbenindustrie A.G.)
** Tonophosphan fortius ampullides (J.G. Farbenindustrie A.G.)
* Umbreal (Schering-Kahlbaum)
* Uronowan-tabletid (Heyl & Co)
*** Wasano, tabletid, ampullid ja suppositooriumid (Schering-Kahlbaum)

Märkus. Kõiki nimekirjas nimetatud liitrohte ja doseeritud preparaate lubatakse sisse vedada ainult originaal-pakistes, ilma õiguseta neid ümber pakkida müümisel.

Selle nõudmise alla ei käi apteegid, kui nad sisseveoks lubatud liitrohtude või doseeritud preparaatide originaalpakiste väljaandmisel neid, arsti või rohutarvitaja igakordsel soovil, ümbrikkudest vabastavad, olgu segamiseks teiste arstirohtudega, olgu osaliseks väljaandmiseks või mõneks muuks eriotstarbeks.

Tallinnas, 12. juulil 1929 a.

Tervishoiu ja hoolekande
direktor dr. Mõttus.

Farmatsöitilise inspektori eest Rähesoo.

---

497. Välisministeeriumi teadaanne.

Välisministeerium teatab, et 24. juulil 1929 a. deponeeriti Washingtonis 27. augustil 1928 a. Pariisis alla kirjutatud Sõjast keeldumise lepingu Jaapani ratifikatsioonikiri. Kuna teised, nimelt Saksa, Ameerika Ühisriikide, Belgia, Prantsuse, Suur-Britannia, Kanada Dominiooni, Austraalia Riikideliidu, Uue Meremaa Dominiooni, Lõuna-Afrika Uniooni, Iiri Vaba Riigi, India, Itaalia, Poola, Čehoslovakkia valitsused, kelle nimel leping alla kirjutatud, oma ratifikatsioonikirjad olid juba varem deponeerinud, astus leping, vastavalt oma art. III-da esimese lõike eeskirjadele, nende kohta jõusse samal päeval, s. o. 24. juulil 1929 a. Peale Eesti (RT 13 — 1929) on lepinguga lõpulikult ühinenud ja seda tõendavad ratifikatsioonikirjad juba deponeerinud Afganistani, Albaania, Austria, Bulgaaria, Hiina, Kuuba, Taani, Dominikani Vabariigi, Egüpti, Abessiinia, Soome, Guatemala, Ungari, Islandi, Läti, Libeeria, Leedu, Hollandi, Nikaragua, Norra, Panama, Peru, Portugali, Rumeenia, Nõukogude Vene, Serblaste, Kroaatide ja Sloveenide Kuningriigi, Siami, Hispaania, Rootsi ja Türgi valitsused, mispärast leping nende riikide kohta astus jõusse samuti 24. juulil 1929 a.

Välisminister J. Lattik.

---

498. Majanduseministri määrus Majanduseministeeriumi ülemääraliste riigiteenijate koosseisu kohta.

Riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palkade seaduse (RT 27 — 1927) ja Vabariigi Valitsuse poolt 12. septembril 1928 a. vastu võetud ülemääraliste riigiteenijate koosseisude ja tasude määramise ja ajutiste tööjõudude palkamise juhtnööride (RT 76 — 1928) põhjal määran kindlaks Majanduseministeeriumi ülemääraliste riigiteenijate koosseisu järgmiselt:

Ameti nimetus	Arv	Palk rahas Kr.	Lisatasud	Mis ajast alates
Kantselei.				
Asjaajaja	1	100.—	—	1. juulist 1929.
Uksehoidja	2	60.—	Korter, küte ja valgustus	„
Käskjalg	3	60.—	—	„
Käskjalg	1	40.—	—	„
Kojamees	1	60.—	Korter, küte ja valgustus	„
Ahjukütja	1	60.—	—	„

Ameti nimetus	Arv	Palk rahas Kr.	Lisatasud	Mis ajast alates
Ahjukütja	1	45.—	—	1. juulist 1929.
Talitaja	5	45.—	Ühel korter, küte ja valgustus	„
Kokku	15			
Otsekoheste maksude valitsus.				
Maksuinspektori ameti kandidaat	1	80.—	—	„
Kantseleiametnik	5	60.—		„
Käskjalg-uksehoidja	1	60.—	Korter, küte ja valgustus	„
Käskjalg	1	55.—	—	„
Ahjukütja	1	60.—	—	„
Kojamees	1	60.—	Korter, küte ja valgustus	„
Käskjalg-talitaja	1	50.—	—	„
Riigi kinnisvarade maksuamet.				
Käskjalg	1	55.—	—	„
Maksujaoskonnad.				
Käskjalg	4	60.—	—	„
Käskjalg	1	55.—	—	„
Käskjalg	12	50.—	Korter, küte ja valgustus ühele	„
Kojamees	1	45.—	Korter, küte ja valgustus	„
Kokku	30			
Aktsiisivalitsus.				
Mehaanik	1	70.—	—	„
Käskjalg-uksehoidja	1	60.—	Korter, küte ja valgustus	„
Käskjalg	1	60.—	—	„
Kojamees	1	60.—	Korter, küte ja valgustus	„
Talitaja	1	45.—	—	„
Asutused kohtadel.				
Käskjalg	2	60.—	—	„
Talitaja	2	45.—	—	„
Talitaja	2	40.—	—	„
Viinatööstus.				
Elektrimehaanik	1	75.—	—	„
Pudelipraakija	2	70.—	—	„
Vanem masinist	2	70.—	Korter, küte ja valgustus	„
Masinist	2	65.—	—	„
Lukusepp	2	60.—	—	„

Ameti nimetus	Arv	Palk rahas Kr.	Lisatasud	Mis ajast alates
Puusepp	2	60.—	—	1. juulist 1929.
Öövaht	5	60.—	—	„
Kojamees	1	60.—	Korter, küte ja valgustus	„
Kojamees	1	50.—	Korter, küte ja valgustus	„
Käskjalg-teenija	1	50.—	—	„
Käskjalg-teenija	1	45.—	—	„
Kokku	31			
Tollivalitsus.				
Käskjalg	1	60.—	—	„
Talitaja	1	45.—	—	„
Tolliametid.				
Tolliameti kandidaat	5	80.—		„
Tolliameti kandidaat	5	—		„
Autojuht	1	100.—	Korter, küte ja valgustus	„
Uksehoidja	2	60.—	—	„
Käskjalg	2	60.—	Ühele korteri, kütte ja valgustusega Narvas	„
Käskjalg	10	55.—	Ühele korteri, kütte ja valgustusega Pärnus	„
Ahjukütja	3	60.—	Korter, küte ja valgustus	„
Kojamees	2	60.—	Korter, küte ja valgustus	„
Kojamees	2	—	Korter, küte ja valgustus	„
Talitaja	4	45.—	—	„
Kokku	38			
Riigikassa.				
Käskjalg	1	60.—	—	„
Käskjalg	2	45.—	—	„
Kokku	3			
Kaubanduseosakond.				
Linapraaker	2	250.—	—	Alates 1. aprillist 1929 a.
Käskjalg	1	60.—	—	1. juulist 1929.
Kokku	3			
Tööstuseosakond.				
Kantseleiametnik	1	60.—	—	„
Kokku	1			
Majanduseministeerium kokku	121			

19. juulil 1929 a. Nr. 3358.

Majanduseminister J. Zimmermann.

Peasekretäri eest (allkiri).

Nõmme linnavolikogu poolt 12. märtsil ja 29. mail 1929 a. vastu võetud

499. Nõmme linna ehitussundmäärus.

Antud Linnaseaduse § 108 p.p. 3 ja 4 põhjal.

§ 1. Uute ehituste püstitamine ja igasuguste ümberehituste tegemine Nõmme linna piirides võib sündida linnavalitsuse loal ja tema poolt kinnitatud plaanide järgi käesolevas sundmääruses ette nähtud korras.

§ 2. Linnavalitsusele kuulub veel loaandmine järgmiste ehitustööde tegemiseks:

a) maa-aluste juhede ja lahtiste kanalite ehitamine,

b) tänavapoolsete fassaadide muutmine,

c) vanade kapitaalseinte lammutamine ja uute ehitamine,

d) uute korstnate, küttekollete ja ahjude ehitamine, niisama ka vanade ümberpaigutamine uutele kohtadele,

e) reklaamehituste püstitamine.

§ 3. Ehituseomaniku poolt sisse antav avaldus ehitustööde peale loa saamiseks peab sisaldama järgmisi andmeid:

a) omaniku nimi ja elukoht,

b) tänav ja kinnistu või rendikrundi nr., kus kavatsetakse ehitada,

c) ehitatava või ümberehitatava hoone otstarb ja tarvitatav ehitusmaterjal.

Sooviavaldusele lisatakse juurde majaomaniku või vastutava tööjuhataja poolt alla kirjutatud kohustus selle kohta, et kavatsetav ehitus kinnitatud plaanide järgi ning tehnilistele nõuetele vastavalt püstitatakse.

§ 4. Ehitustööde projektide kinnitamiseks peab sooviavaldusele juurde lisatama andmed ja joonestused, mille läbi ehitusprojekt uute ehituste või ümberehituste jaoks täielikult selgitatud oleks ja nimelt:

1) linnaplaanile vastav asetusplaan, millel tähendatakse uued kavatsetavad kui ka olemas olevad ümberehitatavad hooned, niisamuti kõik sama krundi peal asuvad, ka lammutamisele määratud hooned, kaevud, üldse kõik andmed, et otsustada võiks uue hoone määruste-kohase asetamise üle. Asetusplaanil olgu tähendatud linna planeerimise kava kohaselt punane ehitusjoon, krundi külge puutuvate tänavate nimetused ja naabrikruntide peal asuvad hooned kuni 6,5 meetri kauguseni piirilt. Arvudega tähendada piirduvate tänavate laius, hoonete kaugused üksteisest ja krundi piirist. Asetusplaanil tähendatakse ära ka, missugune osa metsa alla jäetakse;

2) ehitusprojekt, millel tähendatakse:

a) kõik kordade (ka keldrikorra) plaanid ühes treppide, korstnate, igasugu lõõride ja kõigi ehitusmaterjalide tähendamisega värvides;

b) hoone lõiked läbi treppide ja väljakäigukohtade;

c) tänavapoolsed fassaadid;

d) tarvilised detail-joonestused ja statistilised arvestused, kui linnavalitsus seda nõuab.

Arvudega tähendatakse plaanil hoone pikkus, laius ja kordade kõrgus ja trepiastmete pikkus.

§ 5. Asetusplaan, projekt ja kõik muud andmed, mis tarvis lähevad kavatsetavate ehitustööde selgitamiseks, antakse sisse kahes eksemplaris, kokkupandud lehtedena, mõõtudes 20×33 sm.

Sisseantavad projektid peavad olema üks eksemplar tugeval joonestuspaberil või lõuendil, kuna teine eksemplar võib olla valgustuskoopiana. Joonestused valmistatakse mõõtudes: asetusplaan 1:500 või 1:1000 peale, plaanid, fassaadid ja lõiked 1:100, detailjoonestused 1:20.

Ehitusmaterjalid tähendatakse joonestustel vesivärvides järgmiselt:

uued telliskiviosad — tsinnoobriga,
vanad telliskiviosad — karmiiniga,
uued paekiviosad — sinikashall (tuš lasuuriga),
vanad paekiviosad — karmiiniga,
uued puuosad — kummigutiga,
vanad puuosad — põletatud sieenaga,
malmosad — neutraaltindiga,
raud- ja terasosad — preisi sinise värviga,
betoon — rohekashalliga.

Hoone osad, mis lammutamisele määratud, tulevad lahjendatud tušiga katta ja varustada pealkirjaga „lammutamisele".

Siin mitte ette toodud materjalide ja konstruktsioonide ülestähendamine sünnib värviga, mille seletus tehakse joonestuse äärele.

Kõik sisseantavad joonestused ja andmed kirjutatakse alla ehitusprojekti kokkuseadja ja ehituseomaniku poolt.

§ 6. Plaanid on vastuvõetavad, kui nendes projekteeritud hooned vastavad järgmistele nõuetele:

a) Elutubade ja köökide kõrgus peab olema vähemalt 2,65 meetrit ja peavad olema valgustatud otsekohese välisvalgusega.

Märkus. Mansard-kordades elutubade kõrgus peab olema vähemalt 2,40 meetrit.

b) Elamiseks määratud keldrikorra põrand ei tohi olla üle 1,5 meetri kõnniteest või ümbritsevast maapinnast sügavamal.

c) Maja sees olevad ülemistele kordadele viivad trepikojad peavad olema ümbritsetud kapitaalseintega, mille paksus vähemalt 10 sm.

d) Iga ülemise korra iseseisval korteril puu-elumajades peab olema väljapääsu võimalus kahe trepi kaudu, mis üksteisest kapitaalseinaga eraldatud.

Märkus 1. Puust elumajades on lubatud kahe puutrepi asemel ehitada üks tulekindlast materjalist trepp tulekindlas trepikojas.

Märkus 2. Juhtumisel, kui puust elumaja teisel või mansard-korral asub üks iseseisev korter või kaks vähemat korterit üldise põrandapinnaga mitte üle 70 m², on lubatud ehitada üks puutrepp.

Märkus 3. Kivist eluhoonetes korteritesse viivad trepid peavad tulekindlast materjalist tulekindlatesse trepikodadesse ehitatama hoone pikkuses 25 m peab vähemalt üks niisugune trepp kuni pööninguni viima.

e) Trepikoja laius ei või olla alla 2,20 meetri, kui trepi pöördel on podest, ja keerdtrepi juures mitte alla 2,44 meetri.

f) Elukorterite trepiastmete pikkus ei või olla alla 1 meetri, astmete laius mitte alla 23 sm ja astmete kõrgus mitte üle 18 sm.

Trepid peavad olema varustatud käsipuudega.

g) Trepi podestide laius ei või olla vähem astmete pikkusest.

h) Trepikodade ja korterite vaheliste läbikäikude laius ei või olla vähem kui 1,2 meetrit.

i) Korstnad ja ahjud peavad puuseintest ja lagedest vähemalt 13 sm eemale ehitatama.

Lamavate lõõride ehitamine pööningule on keelatud. Korstna seinte paksus ei või olla alla poole telliskivi paksust.

j) Igal korteril olgu oma väljakäigukoht.

Väljakäigukohad peavad asuma hoone sees välisseinte juures ja akendega valgustatud; väljakäigukohtade augud olgu kindlalt kividest või betoonist ehitatud ja maja alusmüürist isoleeritud ning eraldi ventilatsioonitoruga, eraldi korstnalõõri, mis köögi korstnalõõri kõrval on, läbi katuse kuni lahtise õhuni.

Märkus. Väiksemate korterite jaoks, mille põranda pind ei tõuse 60 m², võib olla üks väljakäigukoht kahe korteri peale.

Veega varustatud väljakäigukohad (klosetid) võivad olla ka hoone seespool.

§ 7. Ehitustööde luba on maksev kolme aasta jooksul ja kaotab maksvuse nende projekteeritud iseseisvate ehituste ja tööde jaoks, mille täideviimisele ei ole asutud nimetatud aja jooksul.

§ 8. Avalikkude hoonete kui ka suuremate eluhoonete ehitamisel, mille ehitus tehnilist arvestust nõuab, on linnavalitsusel õigus nõuda, et hoone ehitamine vastutava ehitusõigusliku juhataja järelevalvel täide viiakse. Ehitustööde juhataja vahetamisel tuleb sellest linnavalitsusele teatada.

§ 9. Peale välistööde lõpetamist, s. o. peale seinte püstitamist, katuse katmist, treppide ja sisemiste väljakäigukohtade tegemist, peab ehituse omanik sellest linnavalitsusele teatama. Samuti peab ehituse omanik linnavalitsusele teatama majasse elama asumisest.

Majaomanikule välja antud ehitusprojekt peab kogu tööde täideviimise kestvusel ehituskohal hoitama.

§ 10. Ehituste suhtes jaguneb linn nelja ehitusrajooni:

I ehitusrajooni piirid on järgmised: Tallinna-Haapsalu raudtee Hiiu jaamast raudteed mööda Tähe tänavani, Tähe, Metsa, Nurme, Sanatori, Valdeki ja Liiva tänavad, Tallinna-Haapsalu raudtee kuni Vääna kitsaroopalise raudtee ülesõidukohani, kitsaroopaline raudtee, Pikk ja Näituse tänavad, Vabaduse puiestee, Kalju, Astri ja Nelgi tänavate vahelise kvartaali keskkoht, Valdeki tän., Lootuse ja Rõõmu puiesteed, Kruusa ja Kandli, Olevi ja Janseni, Loode ja Janseni, Kungla ja Laane tänavate vaheliste kvartaalide keskjoon, Kreutzvaldi ja Suur-Pärnu maantee vaheliste kvartaalide keskjoon kuni Sõjaministeeriumi maani, otsejoon Trepi tänavani, Kalda tänav, Tallinna linna piir ja Vääna kitsaroopaline raudtee kuni Hiiu jaamani.

II ehitusrajooni piirid on: Vääna kitsaroopaline raudtee Nõmme-Väikesest jaamast alates kuni Tallinna linna piirini, Tallinna linna piir, Tallinna-Haapsalu raudtee kuni Liiva tänavani, Liiva tänav, Valdeki tänav, Sanatooriumi tänav, Nurme tänav, Metsa tänav, Tähe tänav, Tallinna-Haapsalu raudtee Hiiu jaamani, Hiiu jaamast Nõmme-Väikese jaamani.

III ehitusrajoon võtab oma alla Nõmme linna administratiiv-piirides olevad maad väljaspool I, II ja IV ehitusrajooni.

IV ehitus- (tööstus-) rajooni piirid on: Tallinna-Haapsalu raudtee Pääsküla jaamast kuni linna piirini, administratiiv-piir raudteest kuni Kruusa tänavani, Kruusa tänav, Rännaku puiestee Pääsküla jaamast.

§ 11. Ehituste alla on lubatud võtta I ja III rajoonis kuni 25% ja II rajoonis kuni 30% krundi üldpinnast.

§ 12. Esimeses ehitusrajoonis on lubatud elumajade ehitamine, mille korterite põhipind mitte alla 36 m² on.

Kõigis ehitusrajoonides on linnavalitsusel õigus esitatud projektides majade asendite muutmist nõuda, kui asend käesoleva sundmääruste nõuetele ei vasta, samuti ka fassaadide muutmist, kui need esitatud kujul arkitektooniliselt ei sobi.

Plaanide tagasilükkamise puhul peab linnavalitsus tagasilükkamise põhjused ning juhatused vigade parandamiseks plaanile juurde lisama.

Keelatud on hooneid katta õle-, roo- ja pilbastest katusega.

Märkus. Kõrval-eluhooned võivad ka vähemad olla, kuid nende põrandapind ei või olla alla 24 m².

§ 13. Peale käesoleva sundmääruse jõusseastumist lahutatud kruntidel on ehituste püstitamine keelatud, kui ehistatava krundi pikkus tänavat mööda on vähem kui 21,5 m ja krundi üldine pindala I, III ja IV ehitusrajoonis vähem 1100 m² ja II rajoonis vähem kui 900 m².

§ 14. Tänavateni või platsideni ulatuvad aiad peavad piirideni ehitatud olema ning katkestamata joont kujutama. Erandid sellest on lubatavad linnavalitsuse loal.

§ 15. Keelatud on krunte tänavate või platside poolt piirata okastraat-aiaga, mis liikumisele võib kuidagi hädaohtlik olla. Tänavaid ja platse piiravad aiad tulevad ehitada siledast materjalist. Määrustele mittevastavad aiad tulevad kõrvaldada kolme aasta jooksul, määruste maksmahakkamise päevast arvates.

§ 16. I, III ja IV ehitusrajoonides tuleb ehitusi tänavate või platside joonelt vähemalt 4,25 m eemale asetada. Kõikides rajoonides tuleb ehitusi naabrikruntide piiridest vähemalt 4,25 m eemale püstitada.

Vastu naabripiiri võib hooneid ehitada tulemüüriga linnavalitsuse nõusolekul, silmas pidades järgmisi nõudeid:

a) tulemüüri kõrgus ei tohi ulatuda üle 4,25 m ja tema paksus peab vähemalt 25 sm olema;

b) katuse kallakus ei tohi olla tulemüüri poole.

Märkus. Olemasolevad puuehitused, mis asuvad naabripiiril lähemal kui 4,25 m, tulevad ümberehituse puhul naabrikrundi poolt varustada tulemüüriga.

§ 17. Puust elumajad, kui ka igasugused puust hooned, peale vabriku hoonete, võivad olla pikad kuni 25,6 m ja 8,5 m kõrged. Kivist elumajad ja teised hooned võivad olla pikemad kui 25,6 m ja kõrgemad kui 8,5 m, kuid kivimajade pööningu ruum tuleb tulekindlate müüridega jagada eraldatud osadesse, mille pikkus ei tohi olla alla 25,6 m.

Märkus 1. Hoonete kõrgus arvatakse kõnnitee või maapinna madalamast punktist kuni ülemise simsi või selle puudusel ülemise ehk mansard-korra laetaladeni.

Märkus 2. Kahekordse puumaja mansard-korrale ehk katusealusele köetavate eluruumide ehitamine on keelatud.

§ 18. Ehituste vahed, mis ühel ja samal krundil vahetult üksteise külge ei liitu, peab olema vahemaa: kui mõlemad hooned on kivist — vähemalt 4,25 m, kui üks hoone kivist ja teine puust — 6,4 m, ja 8,50 m puu- või segahoonete vahel.

Märkus 1. §§ 16 ja 18 tähendatud vahed on sunduslikud ainult uute ehituste püstitamisel.

Märkus 2. Olemasolevaid puust kõrvalhooneid, mis asuvad mitte vastavalt §§ 16 ja 18 nõuetele, ei või eluruumideks ümber ehitada.

§ 19. Tallid, looma- ja sealaudad, pesuköögid ja igasugused kõrvalhooned peavad asuma krundi sees, aga mitte tänava või platsi joonel. Solgi-, prügi-, sõnniku- ja väljakäigukoha-augud peavad naabripiirist olema vähemalt 2 m ja tänavate joonest 4 m kaugusel.

§ 20. Käesolev sundmäärus astub jõusse kaks nädalat peale avaldamist Riigi Teatajas ja sellest peale kaotab oma maksvuse Sundmäärus ehitusteks loa andmise korra ja ehituste asetuse kohta Nõmme alevis, mis avaldatud RT 11 — 1926.

§ 21. Selle sundmääruse vastu eksijad võetakse vastutusele R. n. s. §§ 29, 65, 66 ja 68 järgi.

Linnapea aj. k. t. (allkiri).

Sekretär Malkus.

Viru maavolikogu poolt 23. märtsil ja 22. juunil 1929 a. vastu võetud

500. Sundmäärus tuleõnnetuste vastu võitlemiseks Virumaal.

Alus: 30. märtsi 1917 a. Eesti ajutise omavalitsuse seaduse 22. juuni 1917 a. teostamise määruse (SKK 1917 a. nr. 173, art. 953) § 7 ja 9. juuni 1917 a. Semstvo seaduse (SKK 1917 a. nr. 157, art. 870) § 108 p. 1.

§ 1. Igaühe kohuseks on ettevaatlikult käia ümber tule, tuletikkude, keemiliste tulesüütajate, plahvatavate ja muude kergesti süttivate ja olevate ainetega.

Isikud, kellele kuulub teiste järelevalve, on kohustatud valvama, et nende valvealused tarviliku ettevaatusega käiksid ümber tähendatud ainetega.

§ 2. Keelatud on hoida § 1 loetletud aineid lastele ja nõdrameelsetele kätte saadavates kohtades, usaldada lahtiselt põlevat lampi või küünalt lastele ja nõdrameelsetele ja jätta lapsi ja nõdrameelseid kui ka loomi järelevalveta ruumidesse, kus lahtiselt põlev tuli ei ole asetatud neile kättesaamatusse kohta.

§ 3. Keelatud on jätta järelevalveta lahtist tuld ahjudesse ja pliitide alla, eriti vihtlemissaunadesse, kuivatustaredesse, pesu- ja sepikodadesse, kui ka sütega köetavaid tee- ja kohvimasinaid ja triikraudu eluruumidesse, koridoridesse, eeskodadesse, trepikodadesse, treppidele, töökodadesse, kuuridesse ja mujale, kus väljakukkuvad põlevad söed ja väljalendavad sädemed võivad langeda tuldvõtvale ümbrusele ja süüdata selle põlema.

Samuti on keelatud jätta järelevalveta lahtise taeva alla tehtud tuld, olgu see metsas, karjamaal, heinamaal, väljal või mujal.

§ 4. Keelatud on pilduda põlevaid tiku-, paberossi- ja sigariotsi, kui ka puhastada põlevaid piipusid kohtades, kus on kergestisüttivaid aineid, nagu: õled, heinad, valminud vili, kuiv rohi ja kanarbik, kuivad puud, põõsad, turvas ja muud sarnased. Eriti maksab see keeld metsakohtades suveajal.

§ 5. Keelatud on bensiini, petrooleumi, piirituse, eetri ja teiste sarnaste kergestisüttivate vedelikkude valamine tulle. Samuti on keelatud igasuguste kergestisüttivate ja põlevate ainete hoidmine lähemal kui üks meeter tuleasemest, aurukateldest, küttetorudest ja korstnatest, eriti katusealustel.

§ 6. Keelatud on tuletegemine väljas hoonete ja kergesti põlevate ja süttivate ainete hoiukohtade juures lähemal kui kümme meetrit.

§ 7. Keelatud on töötada aurukateldega, mis pole varustatud sädemetepüüdjatega või sädemetekustutajatega. Valvatagu hoolega, et juhuslikult väljalendavad tulesädemed ei tekitaks tuleõnnetust. Töötava aurukatla juures peavad olema tulekustutusabinõud, kas harilik tuletõrjeprits või vähemalt tooberprits (hüdropult), mis täidetud veega, või üks täidetud keemiline käsi-tulekustutaja.

§ 8. Keelatud on kanda süsi ja tuhka tuleasemetest kustutamatult ja jahutamatult tuldkardetavatesse kohtadesse.

§ 9. Keelatud on müüa lastele alla 14 a. tulevärki. Samuti on keelatud lubada nendele mängida tule, püssirohu ja muude sarnaste ainetega.

§ 10. Keelatud on tulevärgi tegemine metsas kui ka hoonetest ja kergesti põlevate ning süttivate ainete hoiukohtadest lähemal kui kolmkümmend viis meetrit.

§ 11. Keelatud on teha uut elektri-sisseseadet, mis ei vasta maksmapandud nõuetele.

§ 12. Keelatud on tuldhakkavate lagedega ruumides riputada põlevaid lae- ja seinalampe, ilma et lambi kohale oleks asetatud kaitsevõrk või lagi lambi kohalt löödud kaitseplekiga.

§ 13. Ruumides, kus hoitakse kergesti põlevaid ja süttivaid aineid, on lubatud tarvitada ainult neid laternaid, millesse tulepesa kõvasti kinnitatud tule juhuslikult väljakukkumise ärahoiuks.

§ 14. Rehtedes, tallides, lautades, küünides, puukuurides, lakkades, katusealustel ja üldse igas kohas, kus on kergesti põlevaid aineid, nagu heinu, linu, laaste, õlgi, kaltse, paberijätiseid j.n.e., on lubatud tarvitada valgustamiseks ainult kinniseid laternaid.

Keelatud on suitsetada ruumides, kus hoitakse kergesti põlevaid ja süttivaid aineid, samuti ka tegutsemine sarnaste ainetega.

§ 15. Rehekütmisel on majaomanik või -kasutaja kohustatud hoolega tule järele valvama ja seal lähedal igaks juhtumiseks hoidma nõu veega. Ahet ei tohi asetada lähemale kui üks meeter ahjust. Reheahjul peab olema vähemalt poole meetri kaugusele ulatuv võlv üle ahjusuu.

Märkus. Reheahjud, mis ei vasta eeltähendatud nõuetele, tulevad ümber ehitada kahe aasta jooksul, arvates selle sundmääruse maksmahakkamisest.

§ 16. Ahjude ja pliitide ette, kus pole tulekindlaid põrandaid, peavad olema naelutatud metall-lehed, mis ulatuvad kummalegi poole kütteavaust.

§ 17. Majaomanikud või nende asemikud on kohustatud vähemalt iga kuue kuu järele korralikult puhastama korstnaid ja lõõre.

§ 18. Majaomanikud või -valdajad või nende asemikud on vastutavad oma majades olevate korstnate, ahjude ja pliitide, lõõride või truupide ja muude tuleasemete korralikkuse eest.

Üürnikud, kelle korteris korstnate, ahjude, pliitide, lõõride või muude tuleasemete juures leidub vigastusi või muid puudusi, on kohustatud sellest teatama kohe majaomanikule või tema asemikule.

§ 19. Õlikütte- ja malmahjude kui ka õli- ja piirituse-köökide tarvitamisel peavad need olema isoleeritud tuldkartvatest ehituseosadest tulekindla katte abil või tulekindlal alusel vähemalt ühe meetri kaugusesse asetamisega.

§ 20. Igas suuremas äri- ja tööstusettevõttes, nagu kaubaladudes, eriti metsamaterjalide ladudes, puuhoovides, saeveskites, samuti avalikkudes asutistes, nagu võõrastemajades, haigemajades, hoolekandeasutistes, kõikides avalikkudes rahva- ja seltsimajades, peavad olema hädatarvilikud tulekustutusabinõud.

§ 21. Talu- ja majaomanikud on kohustatud pidama oma hoonete juures: a) veevaadi või -tõrre, b) pootshaagi, d) raudkangi, e) kaks redelit, mõlemad vähemalt kõrgema hoone katuseräästa ulatuseni.

Need talu- ja majaomanikud, kelle juurde on määratud kohaliku omavalitsuse poolt alarmeerimiseks signaalpunkt, on kohustatud pidama temale antud tugevajõulist helisignaali, lokulauda, signaalpasunat või muud, kohaliku omavalitsuse määramisel.

§ 22. Tuleõnnetust märkaja on kohustatud sellest viibimata teatama lähemasse signaalpunkti, kust alarmeeritakse signaaliandmisega kohaliku omavalitsuse poolt määratud alarmeerimise viisil. Naabruses asuvad signaalpunktid signaali kuuldes on kohustatud seda edasi andma. Ühtlasi teatatagu tuleõnnetusest viibimata kohalikule tuletõrjele ja politseile.

§ 23. Küla- ja alevielanikke kohustatakse veo- ja tulekustutusabinõudega viibimata tulekahjule appi ruttama ja seal tuletõrje juhatajale alluma, kui see kohal pole, siis politsei või omavalitsuse esindaja kustutamistööde korraldustele.

Veo- ja tulekustutusabinõud, mis tulevad kaasa võtta tulekahjule appi minnes, määrab ette kindlaks kohalik omavalitsus.

§ 24. Käesoleva määruse täitmise järelevalve valdades kuulub peale politsei vallavanematele ja nende abidele.

§ 25. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele R. n. s. § 29 järgi, kui nad ei lange muule eraldi ette nähtud karistusele.

§ 26. See sundmäärus hakkab maksma 1. oktoobrist 1929 a.

Viru maavalitsuse abiesimees Pajos.

Sekretär Tartu.

Hind 30 senti. Riigi trükikoja trükk.